Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 180 (7921). ◆ 25 сентябрь, 1982 йил ● ШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ХУШХАБАР

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

БЎКА РАЙОНИДАГИ «ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ» КОЛХОЗИ МЕҲНАТКАШЛАРИ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ПЛАНИНИ ОБЛАСТДА БИРИНЧИ БЎЛИБ БАЖАРДИЛАР

МАШЪАЛ хўжалик пахтакорлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейини муносиб нишонлаш учун бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, эрта баҳордан бери фидокорона меҳнат қилдилар.

Колхоз механизаторлари йиғим-теримни уюшқоқлик билан бошлаб, кунлик пахта тайёрлашда район ёки областдагина эмас, ҳатто республикада ҳам пешқадамлар сафида бўлдилар. Натижада колхоз сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлиги якуни бўйича республика социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Республика партия ва ҳукуматининг бу юксак мукофоти хўжалик пахтакорларини янги марралар сари руҳлантириб юборди. Кейинги уч кун давомида йиғим-терим суръати янада жадаллашиб, пахта тайёрлаш йиллик халқ хўжалик плани областда биринчи бўлиб адо этилди.

Ҳар гектар майдондан биринчи теримдаёқ 33,6 центнердан хирмон кўтарилди. Қабул пунктига етказиб берилган 3425 тонна пахтанинг ҳаммаси машиналарда терилиб, биринчи сортга сотилди.

Дастлабки марранинг муддатидан илгари эгалланишига Гелди Хитоев, Қосим Эшонов, Эргаш Бозорбоев, Қудрат Умаровлар етакчилик қилаётган бригада коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Сервер Усеинов, Михаил Галин, Элбой Очилов, Исмоил Муртазоев сингари шонли дала гвардиячилари кунига «зангори кема» бункерларидан 15—20 тоннадан «оқ олтин» тўкиб, терим суръатига қанот бахш этдилар.

Колхоз пахтакорлари ҳар гектар майдондан 52 центнердан ҳосил йиғиштириб олиш учун теримни қизғин давом эттирмоқдалар.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ТЕРИМ КОНВЕЙЕРИ

Пахтакорлар ҳосилни оммавий равишда теришга киришдилар. Қордек оппоқ пахтазорларда комбайнлар жавлон урмоқда, дашт йўлларида «оқ олтин» карвонлари ғизиллаб ўтиб турибди. Тайёрлов пунктлари ва пахта тозалаш заводлари ишлай бошлади.

Кўпгина хўжаликларнинг коллективлари об-ҳаво инжиқликларини енгиб, яхши ҳосил етиштирдилар ва илгари белгиланган планларни қайтадан кўриб чиқиб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига давлатга пахта сотиш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. Ҳозир улар терим конвейерининг ҳамма бўғинлари пухта баҳамжиҳат бўлиб ишлашини таъминлашга, пахта териш ва топширишнинг юксак суръатларига эришишга интилмоқдалар. Ўзбекистонда Бухоро ва Хоразм областларининг, Озарбайжонда Имишли ва Зардоб районларининг, Туркманистонда Дарғанота ва Серахри районларининг, Тожикистонда Қумсангир ва Матчоҳ районларининг деҳқонлари мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Пахтакор республикаларнинг деҳқонлари ҳосилни йиғиштириб олар эканлар, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистонга Ленин ордени топшириш пайтида: «Тайёрланаётган пахтанинг сифатини оширишга алоҳида эътибор бериш лозим» деб берган наказини муваффақиятли бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Кўпгина хўжаликлар, районлар 33—34 процент тола олинишига эришиш учун қунт билан курашмоқдалар. Барча пахтакорлар ва қайта ишловчилар доимо шуни ўйлашлари лозим: чунки пахта етиштириш ва қайта ишлаш — ягона, узлуксиз конвейердир. Олий навларга қабул этилган пахта хафсаласизлик билан асралиши оқибатида паст навларга ўтиб қолишига йўл қўйиб бўлмайди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларида уқтириб ўтилганидек, агро-саноат комплекси коллективларининг ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш, уларнинг масъулиятини ва маҳсулот сифатидан ўзаро манфаатдорлигини ошириш керак.

Машинада терилган пахтани қабул қилишнинг янги ГОСТи толанинг сақлаб қолинишига, унинг сифати яхшиланишига, юксак пировард натижаларга эришилишига хизмат қилиши лозим. У ҳозирнинг ўзидаёқ Озарбайжон, Тожикистонда, Ўзбекистон ва Туркманистоннинг бир қанча областларида жорий этилган. Бу ГОСТ комбайнларда терилган пахтанинг сифатига нисбатан анча қаттиқ талаблар қўяди. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари тайёрлов пунктларига юқори сифатли хом ашё топширилиши учун таъсирчан чоралар кўришлари керак. Пахтани ҳар бир бўлимдан, ҳар бир бригададан алоҳида-алоҳида қабул қилиб олишни ташкил этиш ҳам тайёрловчилар ва қабул қилувчиларнинг муҳим вазифасидир. Бу усул хўжасизликни тугатишга имкон беради, маҳсулот сифатини оширишга кўмаклашади.

Ҳосил теримининг муваффақияти механизаторларга, техникани ишлатиш қандай йўлга қўйилганлигига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Бу йил комбайнларнинг бункерларидан 5,6 миллион тоннадан кўпроқ пахта олиниши лозим. Бу ишни қисқа муддатларда, нобудгарчиликка йўл қўймасдан, меҳнат ва маблағни энг кам сарфлаб бажариш керак. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш учун, ҳар бир экипаж белгиланган топшириқларни ва шахсий мажбуриятларни бажариш учун мусобақани кенг авж олдиришлари лозим.

Илғор хўжаликлар машина терими бошланган дастлабки кунларданоқ жами техникани ишга солаётганликлари учун ҳам юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Аммо ремонт сифатининг пастлиги сабабли машиналарнинг бир қисми орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас ишдан чиқиб қолаётганлиги, уларнинг бир қисми эса умуман ишга солинмай қолаётганлигини кўрсатувчи фактлар оз эмас. Ленинобод областининг баъзи хўжаликларида пахта териш машиналарини қайта тиклаш чўзилиб кетди, Туркманистон ССРнинг Баҳардин ва Тахтабозор районларидаги ҳамма комбайнлар ҳам далага чиқарилгани йўқ. Госкомсельхозтехниканинг маҳаллий бирлашмалари машиналарни тайёрлаш ва техник хизмат кўрсатишда дуруст ёрдам бермаяптилар.

Механизаторлар тўғрисида, уларнинг иш шароитлари ҳақида кўпроқ ғамхўрлик қилиниши лозим. Бу — машиналар унумдорлигини оширишнинг муҳим омилидир. Ҳозирча машиналар унумдорлигининг жуда хилма-хиллиги кўриниб турибди. Баъзи хўжаликларда агрегатнинг ўртача мавсум иш унуми 150—200 тоннага бораётган бўлса, бошқа хўжаликларда 70—80 тоннадан ошмаяпти. Илғорларнинг усулларини тезроқ ўзлаштириб олишда барча механизаторларга ёрдам бериш керак. Таъсирчан мусобақа, унинг кенг ошкоралиги, маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирларининг самарали қўлланилиши бунга кўмаклашиши лозим. Зўр самарадорлик билан ишлаётган, юксак иш унумига, пахтанинг юқори сифатли бўлишига эришаётган кишиларни омилкорлик билан рағбатлантириш — зарбдор меҳнат қилишга ундовчи самарали омилларни ҳаракатга келтириш демакдир.

Уруғлик пахтани териб олишга алоҳида эътибор берилиши лозим. Қайта ишлаш корхоналарининг раҳбарлари уруғлик чигитни асраш, уни белгиланган ҳажмда тайёрлаш учун яхши шароит яратишга мажбурдирлар. Чунки кўпгина хўжаликлар ҳозирча паст кондициядаги уруғликни экишга мажбур бўлмоқдалар. Масалан, Чимкент областида ҳар йили 60 минг гектардан кўпроқ ерга шундай чигит экилмоқда. Бу — уруғлик етиштирувчи хўжаликлар, тайёрлов пунктлари ва пахта заводлари ёмон ишлаётганлигининг натижасидир. Чунончи, Чимкент заводида уруғлик чигитни тозалаш ва яхши қуритиш технологиясига кўпинча риоя қилинмаяпти, унинг эзилиб, қизиб кетишига йўл қўйилмоқда. Ўтган йили завод коллективи икки минг тонна уруғлик чигит тайёрлаган бўлса ҳам, хўжаликларга атиги 700 тонна юборди. Уруғликнинг қолган қисми яроқсиз бўлиб чиқди. Бошқа республикаларнинг бир қанча тозалаш корхоналарида ҳам уруғлик чигитнинг айниб қолишига йўл қўйилмоқда. Ўтган йилларнинг хатоларига йўл қўймаслик муҳимдир. Уруғлик чигитни қайта ишлашга киришилган дастлабки кунданоқ, келгусидаги ҳосилнинг тақдири чигитнинг сифатига боғлиқ эканини эсда тутиш зарур.

Маҳаллий партия, Совет органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳосилни тезроқ териб олишда деҳқонларга ёрдам беришлари, унинг нобуд бўлишига йўл қўймасликлари керак. Моҳирона меҳнат қилиш намунасини кўрсатиш, илғорларни актив қўллаб-қувватлаш, уларнинг тажрибасини оммалаштириш, парокандалик, хўжасизликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши курашиш — коммунистларнинг бурчидир. Камчиликларни зудлик билан тугатишда халқ назоратчилари, депутатлик постлари, комсомол «прожекторчилари» партия ва Совет органларига катта ёрдам беришлари лозим. Далада пахтакорларга маданий-маиший ва медицина хизматини йўлга қўйиш керак.

Терим мавсуми деҳқонларнинг зўр ғайрат билан қилган меҳнатини якунлайди. Бас, шундай экан, ҳар бир пахтакор, ҳар бир меҳнат коллективи ҳосил теримда юксак пировард натижаларга эришиши, ўз ютуқлари билан КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришга салмоқли ҳисса қўшиши учун ҳамма ишни қилиш керак.

(«ПРАВДА» газетасининг 24 сентябрдаги бош мақоласи).

РЕСПУБЛИКАМИЗ «ОҚ ОЛТИН»И 2. 000. 000 ТОННАГА ЕТДИ

440.000 ТОННАЛИК ХИРМОН УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ 24 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН БОРИШИ ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада, шу жумладан бир кунда, бешинчи устун — мавсум бошидан буён

Бўка	5,35	54,66	5,65	57,21
Оққўрғон	5,10	48,01	5,03	43,07
Ўрта Чирчиқ	5,35	41,66	5,16	41,32
Пискент	6,04	37,82	6,73	38,60
Бекобод	5,01	37,31	3,63	23,36
Янгийўл	4,20	36,10	3,25	23,58
Ғалаба	6,30	35,18	6,56	36,64
Коммунистик	5,01	34,00	4,93	32,36
Чиноз	4,20	29,71	3,18	20,83
Область бўйича:	5,30	40,82	5,07	37,23

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

24 СЕНТЯБРГАЧА

БЎКА РАЙОНИДАН

● Ражаб БЕСБОЕВ — «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан — 17ХВ-1,8 маркали машинада, бир кунда 20 тонна, мавсум бошидан буён 172 тонна.

● Сервер УСЕИНОВ — «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан — 17ХВ-1,8 маркали машинада, бир кунда 10 тонна, мавсум бошидан буён 191 тонна.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАН

● Жамол НУРОВ — Ким Пен Хва номли колхоздан— ХНП-1,8 маркали машинада, бир кунда 10 тонна, мавсум бошидан буён 151 тонна.

КОММУНИСТИК РАЙОНИДАН

● Баҳодир МАНАСОВ— — «Политотдел» колхозидан — ХНП-1,8 маркали машинада, бир кунда 10 тонна, мавсум бошидан буён 80 тонна.

● Закария БУРХОНОВ— «Политотдел» колхозидан— ХНП-1,8 маркали машинада, бир кунда 10 тонна, мавсум бошидан буён 99 тонна.

ЧИНОЗ РАЙОНИДАН

● Турсуной ОХУНОВА— Киров номли колхоздан — 14ХВ-2,4 маркали машинада — бир кунда 22 тонна, мавсум бошидан буён 67 тонна.

СУРЪАТ ЎСЯПТИ

● КОММУНИСТИК. Районда кундан-кунга пахта тайёрлаш суръати юксалиб боряпти. Бунга асосан йиғим-терим агрегатларидан унумли фойдаланиш ҳисобига эришиляпти. Ўтган куни Свердлов номли колхознинг пешқадам механизатори Ким Виталий ўз агрегати бункеридан 15 тонна пахта тўкиб мусобақа пешқадами бўлди. Унинг мавсум бошидан буён терган пахтаси 67 тоннадан ошиб кетди. Шунингдек, «Ленинский путь» колхозидан Сафарбой Ҳорнев ва Закария Бурхонов ҳам «зангори кема»ларида 10 тоннадан пахта териб юқори кўрсаткичга эришдилар. «Ўзбекистон» колхозининг турсунойчи механик ҳайдовчиси Бувайда Раҳмонова бир кунда уйган хирмон 8 тоннани ташкил этди.

Терим илғорларидан ўрнак олаётган райондаги барча механик-ҳайдовчилар суръатни янада ошириш учун ҳаракат қилишяпти.

БЕШ КУНЛИК ҒОЛИБИ

● ПИСКЕНТ. Тельман номли колхознинг 1-терим-транспорт отряди беш кунлик ғолиби бўлди. Тажрибали механизатор Умар Мамадалиев бошчилиқ қилаётган бу отряд «зангори кема» капитанлари ҳар бир терим агрегатини юксак унум билан ишлатишга эришмоқдалар. Отряднинг пешқадами Умурзоқ Қуролов ўтган куни 8 тонна пахта терди. Унинг мавсум бошидан буён уйган хирмони 105 тоннадан ошиб кетди.

КОЛХОЗДА АГИТБРИГАДА

● БЕКОБОД. Ленин номли колхозда агитбригада ташкил этилди. Унинг составида лекторлар, врачлар, санъаткорлар, агитаторлар бор. Улар ҳар куни график бўйича хўжаликнинг турли бригадаларида хизмат кўрсатишяпти. Агитбригада аъзоларидан Қаҳрамон Нормаматов, Абдуқодир Мирашуров, Бекбўта Зухуровларнинг хизматлари барчага манзур бўлмоқда. Агитбригада райондаги қўшни хўжаликларнинг пахтакорларига ҳам хизмат кўрсатади.

КУНЛИК ЎСИШ 10 ПРОЦЕНТ

● ҒАЛАБА. Райондаги «Ленинград» колхози деҳқонлари пахта тайёрлашда энг юқори суръатларга эришмоқдалар. Ўтган куни хўжаликда йиллик планга нисбатан 10,3 процент миқдорида пахта тайёрланди. Заршуносларнинг мавсум бошидан буён уйган «оқ олтин» хирмонлари 1280 тоннага етди. Терим суръатини кундан-кунга ошириб боришда механик-ҳайдовчилар салмоқли ҳисса қўшишаяпти.

Пешқадам «зангори кема» капитанларидан Хан Геннадий ўтган куни ўз агрегати билан 14 тонна пахта терди, Сафар Худойберганов эса 8 тонна пахта тўкди. Хўжаликнинг барча аъзолари пахта йиғим-теримини қисқа фурсат ичида туғаллаш учун янада ғайрат билан меҳнат қиляптилар.

ҲАШАРЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

● ОҚҚЎРҒОН. Район «оқ олтин» хирмонининг кундан-кунга юксалиб боришида ҳашарчилар қўшаётган ҳисса ҳам салмоқли бўлаётир. Ўтган куни район хўжаликларида 1600 ҳашарчи меҳнат қилиб, 90 тонна пахта терди.

Ҳашарчилар ўртасидаги мусобақада район марказий касалхонаси ходимлари пешқадамлик қилишаётир. 23 сентябрь куни 85 киши 4500 килограмм «оқ олтин» теришди. Мавсум бошидан буён уларнинг уйган хирмонлари 56 тоннадан ошиб кетди. Ҳашарчилардан Муҳтарам Рустамова шу куни 160 килограмм дур териб мусобақа пешқадами бўлди. Бу чевар теримчи мавсум давомида 4,5 тонна пахта териб беришга аҳд қилган. Шунингдек, Оққиз Абдураззоқова, Гулбаҳор Раҳмоновалар ҳам 90—100 килограммдан пахта териб юқори натижаларга эришдилар. Марказий касалхона ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига бу йил далалардан 125 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини қабул қилишди.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

◆ 23 сентябрь куни областимиз пахтазорларида 2790 терим машинаси ишлади. Уларнинг ҳар бири бункеридан ўртача 5,9 тоннадан «оқ олтин» тўкилди.

◆ Ғалаба ва Пискент райони механизаторлари шу куни ҳам карвонбошиликни қўлдан беришмади. Бу районларда ҳар бир машина билан 7,7 тоннадан пахта терилди. Ғалаба районида 434, Пискент районида эса 295 терим агрегати ишлади.

◆ Коммунистик районн механик-ҳайдовчилари ҳам илғорлар сафида боришяпти. 23 сентябрь куни ҳар бир машина ёрдамида 6,3 тоннадан пахта терилди.

◆ Янгийўл ва Чиноз районлари механизаторлари пахта йиғим-теримида сусткашликка йўл қўймоқдалар. Ўтган куни бу районларда машиналарнинг ўртача иш унуми 4—4,5 тоннаданга тўғри келди, холос.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг Озарбайжонда бўлиши

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 24 сентябрь куни Москвадан Бокуга жўнаб кетди.

У Озарбайжон ССРга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантаналарда қатнашади. Республика меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликда саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва етиштиришда эришган катта муваффақиятлар учун Озарбайжон ССР шу орден билан мукофотланган эди.

Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, Г. К. Цинев, Г. Э. Цуканов, СССР Давлат Хавфсизлиги Комитетининг раиси В. В. Федорчук, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат М. П. Георгадзе, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси С. А. Лосев, КПСС Марказий Комитети Бош Секретарининг референти Е. М. Самотейкин, бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети Ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец Л. И. Брежнев билан бирга жўнаб кетдилар.

БОКУДА ШОДИЁНА КУТИБ ОЛИШ

Шу куни ўртоқ Л. И. Брежнев Озарбайжон пойтахтига келди.

Боку аҳолиси азиз меҳмонни шод-хуррам ва самимий меҳмондўстлик билан кутиб олди. Аэропортда СССРнинг Давлат байроғи, барча ўн бешта қардош иттифоқдош республиканинг байроқлари кўтарилди. «Хуш келибсиз, азиз Леонид Ильич Брежнев!» деган табрик сўзлари рус ва озарбайжон тилларида ёзиб қўйилган.

Самолёт зинапояси олдида ўртоқ Л. И. Брежневни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг раиси К. А. Халилов, Республика Министрлар Советининг раиси Г. Н. Сеидов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари сидқидилдан табриклаб кутиб олдилар.

Фахрий қоровул бошлиғи ўртоқ Брежневга рапорт берди. СССР ва Озарбайжон ССР гимнлари ижро этилди.

Меҳнат илғорлари, партия ветеранлари, улуғ Ватан урушининг қатнашчилари, фан ва маданият арбоблари, жамоатчилик вакиллари, ҳарбий бошлиқлар аэропортда Леонид Ильични гуллар, шодиёна табассум билан кутиб олдилар.

Миллий анъаналарга кўра, азиз меҳмонга Озарбайжон диёрининг неъматлари тақдим этилди. Пионерлар гуллар беришди.

Аэропортдан шаҳаргача бўлган бутун йўл давомида транспарантлар, паннолар, шиорлар билан безатилган кўчалар, проспектлар ва майдонларда Леонид Ильич Брежневни Бокунинг юз минглаб аҳолиси самимий табриклаб турди.

Автомашиналар кортежи В. И. Ленин номидаги майдонда тўхтайди. Бу ерда тантанали намойиш бўлиб ўтди. Фанфарлар янграйди. Намойиш қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежневни ва республика раҳбарларини гулдурос давомли қарсаклар билан, Коммунистик партия шарафига, унинг ленинчи Марказий Комитети шарафига айтилган табрик сўзлари билан кутиб оладилар. Л. И. Брежнев, Г. А. Алиев, К. А. Халилов, Г. Н. Сеидов ўртоқлар, республиканинг бошқа раҳбарлари Озарбайжоннинг донгдор кишилари турган ҳукумат минбари томон йўл оладилар.

Халқ депутатлари Боку шаҳар советининг қарори ўқиб эшиттирилади: халқ депутатларининг совети Совет Озарбайжони пойтахти барча меҳнаткашларининг хоҳиш-иродасини ифода этиб, шаҳар экономикаси, маданияти, фани ва санъатини ривожлантириш тўғрисидаги доимий ғамхўрлиги ва эътибори учун чексиз меҳр-муҳаббат ва чуқур миннатдорчилик белгиси сифатида Леонид Ильич Брежневга Бокунинг фахрий граждани унвонини берди.

Майдон узра гулдурос қарсаклар, табрик сўзлари янграйди.

СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Р. Бейбутов билан пармалаш установкасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Нагиев Леонид Ильичга шаҳарнинг фахрий граждани медали ва дипломини топширадилар. Ёш ленинчилар гулдасталар тақдим этишади.

Ишчилар, қишлоқ меҳнаткашларининг, зиёлилар ва ёшларнинг вакиллари ўртоқ Брежневни фахрий унвон берилганлиги билан сидқидилдан муборакбод этадилар. Санъат усталари ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари миллий рақсларни ҳамда кўп миллатли Ватанимиз халқларининг дўстлиги ва қардошлигини шарафловчи қўшиқларни ижро этадилар.

Леонид Ильич Брежневнинг самимий кутиб олиниши — партия билан халқ жипслигининг, Озарбайжон меҳнаткашлари КПСС ва Совет давлатининг ленинчи ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганлигининг ёрқин ифодасидир. (ТАСС).

БАРВАҚТ ҚУРАМИЗ, БАРВАҚТ ЎЗЛАШТИРАМИЗ!

ТЕРМИЗ, 24 сентябрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сурхондарё область қурувчиларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинди. Кенгаш ишида қурилиш ва монтаж ташкилотларининг, шунингдек республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Кенгашни область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов очди. Область партия комитетининг иккинчи секретари Г. П. Стешенко қурилиш ташкилотларининг иши тўғрисида ахборот берди. Кенгашда «Облколхозстрой» трестининг бошқарувчиси Э. М. Ангиров, 165-трестнинг бош инженери А. И. Болотин, 11-трестнинг бошқарувчиси В. Г. Волков, «Сурхонсовхозводстрой» ишлаб чиқариш қурилиш бирлашмасининг бошлиғи Д. Н. Золотарев, 26-трест бошқарувчиси Х. Т. Тошқулов, Ўзбекистон ССР Қурилиш министри С. А. Омеров, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министри Ҳ. А. Шоғазатов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министри Н. Р. Ражабов сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев республикага учинчи Ленин ордени топширилиши муносабати билан Тошкентга келган вақтида Ўзбекистон меҳнаткашлари ишига юксак баҳо берганлиги область қурувчиларининг ижодий кучларини жўш урдириб юборди, деб уқтиришди нотиқлар.

Область қурувчилари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мавжуд имконият ва резервлардан янада тўла-тўкис фойдаланиш, иш сифатини ошириш ва объектларни ўз вақтида ишга тушириш, илғор меҳнат методларини жорий этиш юзасидан берган кўрсатмалари ва тавсияларини бажариб, бир мунча муваффақиятларга эришдилар. Кейинги вақтларда кўпгина корхоналар, уй-жой бинолари, социал-маданий ва маиший объектлар қуриб битказилди. Амударё устига дарёнинг сўл соҳилидаги иншоотлар комплекси билан бирга қурилган ноёб автомобиль-темирйўл кўприги муддатидан илгари қуриб битказилганлиги бутун мамлакатни қувонтиради.

Шу билан бирга кенгашда уқтириб ўтилганидек, Сурхондарё қурувчилари ишида ҳали бир талай камчиликлар ва ҳал этилмаган проблемалар бор. Кўпгина қурилиш ташкилотлари планни умуман бажараётган бўлсалар ҳам белгиланган топшириқлар ва олинган социалистик мажбуриятларни уддалай олмаяптилар, бу эса капитал маблағ самарадорлигини оширишга салбий таъсир қилмоқда. Қурилиш, аввало уй-жой қурилишининг сифати хусусида бир талай эътирозлар айтилмоқда.

Кенгаш қатнашчилари шу йилнинг охиригача бажарилиши лозим бўлган ишларга алоҳида эътибор бердилар.

Вазифа бутун куч ва маблағни ишга тушириладиган объектларга марказлаштиришдан ва бу объектларни белгиланган муддатларда ҳамда муддатидан илгари ишга туширишдан, тўққиз ойлик ва умуман йиллик қурилиш программасини муваффақиятли бажаришдан иборат, деб таъкидлашди нотиқлар. Қурилиш ишларининг сифатига кўпроқ эътибор бериш, бригада пудратига дадилроқ ўтиш керак, бу вазифаларни ҳал этишда партия ва совет органлари муҳим роль ўйнайдилар. Улар қурилишларнинг ишига эътиборни кучайтиришлари, уларга кўпроқ амалий ёрдам беришлари, талабчанликни оширишлари, уюшқоқлик, ишчанликка, бутун қурилиш конвейерининг аниқ ва пухта ишлашига эришишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кенгашда нутқ сўзлади.

Кенгашда қурилиш суръатларини жадаллаштириш ва сифатини ошириш, объектларни ўз вақтида ишга тушириш, қувватлардан оқилона фойдаланиш, илғор иш усулларини жорий этиш, область қурувчиларининг яқинлашиб келаётган умумхалқ байрами — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажариш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

БУЗИЛМАС ИТТИФОҚ ҒОЯСИ

В. И. ЛЕНИН ПАРТИЯ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ АЪЗОЛАРИГА ЁЗГАН «СССР ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ХАТИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

КОММУНИСТИК партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин республикаларни бирлаштириш ғоясини биринчи бор 1919 йилда ёзган «Буюк почин» асарида илгари суриб, ўн ва юз миллионлаб кишиларни «аввал бир социалистик давлатга, сўнг Совет Республикалари Иттифоқига бирлаштириш лозим», деб таъкидлаган эди. Шу йили Украина ишчи ва деҳқонларига ёзган мактубида у шундай дейди: «Биз миллатларнинг ихтиёрий иттифоқини — бир миллатнинг иккинчи миллат устидан ҳеч қандай зўрлигига йўл қўймайдиган иттифоқни истаймиз,— мутлақо тўла ишонча, қардошларча бирликни очиқ ва равшан тушуниб олишга, тўла ихтиёрийлик асосидаги келишувга асосланадиган иттифоқни истаймиз».

20-йилларнинг бошига келиб Совет республикаларида ўзаро давлат алоқаларини янада яқинроқ ўрнатиш учун ҳаракат кенгайди. Бу масала РКП(б) Марказий Комитетида, миллий республикалар Компартиялари Марказий Комитетларида муҳокама қилина бошлади.

РКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюроси халқлар хоҳиши ва иродаларини инобатга олиб 1922 йил 10 августида Марказий Комитет Ташкилий бюросига РСФСР ва мустақил Совет республикалари ўртасидаги келажакдаги ўзаро муносабатлар масаласини ишлаб чиқиш учун комиссия тузишни топширди. 14 августда И. В. Сталин, В. В. Куйбишев, Г. К. Оржоникидзе, С. А. Оғамали ўғли, А. Ф. Мясников, Б. Г. Мдивани, Г. Ю. Петровский, А. Г. Червяков ва бошқалардан тузилган комиссия «РСФСРнинг мустақил республикалар билан ўзаро муносабатлари тўғрисида» деган резолюция лойиҳасини ишлаб чиқди. Унда Украина, Белоруссия, Озарбайжон, Арманистон ва Грузияни РСФСРга автоном республикалар ҳуқуқи билан киришлари назарда тутилган эди. Комиссия 23—24 сентябрда мажлис ўтказиб, «автономлаштириш» ғоясига асосланган резолюцияни қабул қилди ва уни 25 сентябрда РКП(б) Марказий Комитети аъзоларига ва аъзоликка кандидатларга йўллади.

В. И. Ленин Горкида касал ётар экан, комиссия тайёрлаган Совет республикаларини бирлаштиришнинг «автономлаштириш» деб аталмиш лойиҳасини олади ва Озарбайжон, Арманистон ва Грузия Компартиялари Марказий Комитетлари комиссияларининг бирлашиш ҳақидаги қарорлари билан танишиб чиқади. Доҳий 25—29 сентябрда марказий аппаратнинг кўпгина ходимлари билан ягона иттифоқ давлати ҳақида суҳбатлашади. Унинг ҳузурида Грузиянинг тўрт, Озарбайжоннинг бир вакили бўлиб, улар бирлашиш ҳақида фикр алмашадилар.

Владимир Ильич барча материаллар билан танишиб, Совет республикалари вакилларининг фикрларини диққат билан тинглайди. 1922 йил 26 сентябрда РКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоларига «СССР тузиш тўғрисида» машҳур хатини йўллайди. В. И. Ленин бу хатни дастлабки лойиҳа деб атаб, уни бир қатор ўртоқлар билан суҳбатлашгандан кейин тўлдириш ва ўзгартириш ниятида эканлигини ҳам эслатиб ўтади. Аммо шунга қарамай буюк назариётчи бўлган Ленин ушбу машҳур хатида СССРни ташкил этишнинг янги, илмий асосланган интернационал принципларини ишлаб чиқди.

В. И. Ленин Совет республикаларини автономия асосида РСФСРга бирлаштириш ғоясини қаттиқ танқид қилди. Халқлар ўртасидаги федератив алоқалар конкрет тарихий шароитларда вужудга келиб, такомил топмоқда эди. Маълумки, РСФСР миллий автономия принципларида тузилган биринчи Совет Федератив давлати эди. РСФСРдаги миллатларнинг муваффақият билан ривожланиши сабабли у ердаги мавжуд давлат системасини бошқа миллий совет республикаларига тадбиқ қилиш таклифи билан чиқишга асос қилиб олинган эди. Аммо гражданлар урушидан кейин кўпгина совет республикалари мустақил давлат бўлиб қайтадан ташкил топган шароитда «автономлаштириш» принципи республикаларнинг бирлашишга бўлган интилишларини, уларнинг суверен ҳуқуқларини инобатга олишни, республикаларнинг мустаҳкам иттифоққа уюшишини таъминлай олмас, совет халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлаш вазифаларига жавоб беролмас эди. Бунинг устига «автономлаштириш» тарафдорлари автономиядан воз кечиш Совет республикалари бирлигини кучсизлантиради, деб қаттиқ ишонган эдилар. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин «автономлаштириш» тўғрисидаги... ишлар ҳаммаси мутлақо нотўғри ва бемаъни бўлган эди» деган эди.

В. И. Ленин «автономлаштириш» ўрнига давлат бўлиб бирлашишнинг шундай усул ва шаклларини таклиф этдики, улар халқлар мустақиллиги ва тенг ҳуқуқлилигига чуқур ҳурмат билан қараш талабларига тўла мос келарди. Ленин илгари ўзи ишлаб чиққан совет федерализми принципларига асосланиб, беш йиллик миллий қурилиш тажрибаларини умумлаштириб, совет республикаларини, шу жумладан, РСФСРни ҳам уларнинг тенг ҳуқуқлилигини сақлаган ҳолда ССР Иттифоқига бирлаштиришни таклиф этди. Владимир Ильич бундай давлат бўлиб бирлашишнинг жуда ҳам муҳимлигини таъкидлаб, биз — РСФСР «ўзимизни Украина ССР билан ва бошқалар билан бирга ва тенг асосларда янги иттифоққа, янги федерацияга «Европа ва Осиё Совет республикалари Иттифоқига кирамиз», деди.

Буюк доҳий 1922 йил 26 сентябрдаги хатида иттифоқ давлати тузилаётганда ихтиёрийлик принципи билан бирлашаётган республикаларнинг тенг ҳуқуқли бўлишига ҳам алоҳида аҳамият беришни талаб қилди. «Муҳими,— деб ёзди В. И. Ленин,— ...уларнинг мустақиллигини барбод қилмаслигимиз, балки яна бир янги қават, тенг ҳуқуқли республикалар федерациясини тузишдир».

Худди шуни ҳисобга олган Ленин барча республикалар Марказий Ижроия комитетлари розилиги билан Умумиттифоқ Халқ Комиссарлари Совети тузишни таклиф этди. Ленин республикалар тенг ҳуқуқлилигига алоҳида эътибор берар экан, у Иттифоқ Марказий Ижроия Комитетида раҳбарлик ҳам тенг бўлиши кераклигини кўрсатиб, «Иттифоқ Марказий Ижроия Комитетида рус, украин, грузин ва бошқалар навбат билан раислик қилсинлар, албатта!» деб қатъий талаб қилади.

В. И. Лениннинг ана шу кўрсатмаларига амал қилган РКП(б) Марказий Комитетининг Ташкилий бюроси янги резолюцияни ишлаб чиқди. Унда биринчи резолюциядаги «РСФСР составига расмий кириш тўғрисида шартнома тузиш мақсадга мувофиқ» дейилган иборалар «Украина, Белоруссия, Закавказье республикалари федерацияси билан РСФСР ўртасида уларни «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи»га бирлаштириш ва бу республикаларнинг ҳар бирида «Иттифоқ» составидан эркин чиқиши ҳуқуқини сақлаб қолиш тўғрисида шартнома тузиш зарур, деб топилсин» деб ўзгартирилди.

Кўп ўтмай, Ленин ғояларига тўла риоя қилиниб, қайта ишланган, тузатилган СССРни тузиш ҳақидаги резолюция РКП(б) Марказий Комитети аъзоларига тарқатилди ва 10 октябрда партия Марказий Комитети Пленуми томонидан тасдиқланди. Пленумнинг бу ҳақдаги қарорини 16 октябрда Украина Компартияси Марказий Комитети пленуми ва Умум Украина Марказий Ижроия Комитетининг III сессияси, 18 октябрда Закавказье ўлка партия комитетининг пленуми муҳокама қилиб, якдиллик билан маъқуллади. Белоруссия халқининг СССРга бирлашишига бўлган истагини республика Халқ Комиссарлари Советининг раиси А. Г. Червяков шундай деб таърифлаган эди: «...бирлашиш таклифини ҳаёт талаб қилмоқда. Бизда, Белоруссияда бу ғоя аллақачонлар англаб етилган».

Мамлакатимизда яшайдиган барча халқлар, шу жумладан, Ўрта Осиё халқлари ҳам Иттифоққа бирлашишнинг ленинча ғоясини кўтаринки руҳ билан кутиб олди.

1922 йил Украина, Белоруссия, Закавказье республикалари ҳамда РСФСР Советлари съездлари ўз халқлари хоҳиши ва истакларини ифода этиб, янги иттифоқ давлати — ССР Иттифоқини тузишга қарор қилдилар. Шу йил 30 декабрда СССР Советларининг I съезди халқларнинг тенг ҳуқуқлиги ва қардошларча ҳамкорлиги ҳақидаги Ленин ғояларига асосланиб, ССР Иттифоқи тузиш ҳақидаги Декларация ва Битимни якдиллик билан тасдиқлади.

СССРнинг ташкил топиши жуда катта оламшумул аҳамиятга эга бўлди. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи кўп миллатли социалистик давлат сифатида бутун дунё меҳнаткашлари оммасига, эзилган халқларга миллий масалани ҳал этишнинг ажойиб намунасини кўрсатди. В. И Ленин СССР ташкил этилишининг халқаро аҳамиятини таъкидлаб, «Социалистик республикалар иттифоқини сақлаб қолиш керак; бу чора ҳақида шубҳа бўлиши мумкин эмас. Бу чора жаҳон буржуазиясига қарши кураш учун ва унинг фитна-фасодларидан ҳимоя қилиш учун жаҳон коммунистик пролетариатига керак бўлганидек, бизга ҳам керак», деган эди.

Т. ФАИЗИЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ЯНГИЙЎЛ пойабзал фабрикасида беш йилликни муддатидан илгари бажариш ташаббуси билан ишлаётган илғорлар анчагина. Шулардан бири КПСС аъзоси Орзухон Икматовадир. Айни пайтда тажрибали пойабзалчи 1983 йил ҳисобига маҳсулот топширяпти. Суратда: О. Икматова.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш тадбирларини муддатидан илгари бажариш юзасидан районлар, совхозлар, колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 16 сентябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Бўка районига (район партия комитетининг секретари Исломов, район ижроия комитетининг раиси Абдужабборов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Шукуров, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Содиқов, район комсомол комитетининг секретари Муҳамаджонов ўртоқлар). Бу районда давлатга гўшт сотиш суръатини 12 процент, сут сотиш суръатини 8 процент, тухум сотиш суръатини 15 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Тошкент районидан олиб берилади.

Янгийўл районидаги Х. Турсунқулов номли колхозга (раиси Жўраев, партия комитетининг секретари Соипназаров, касаба союз комитетининг раиси Назаров, комсомол комитетининг секретари Отахонов ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 13 процент, сут сотиш суръатини 17 процент, тухум сотиш суръатини 23 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозидан олиб берилади.

Пискент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозига (раиси Азнауров, партия комитетининг секретари Абдураҳмонов, касаба союз комитетининг раиси Солиев, комсомол комитетининг секретари Топилов ўртоқлар). Бу колхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 41 процент, сут сотиш суръатини 20 процент, тухум сотиш суръатини 4 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Бекобод районидаги «Коммунизм» колхозидан олиб берилади.

Оржоникидзе районидаги Оржоникидзе номли совхозга (директори Тошматов, партия комитетининг секретари Мирсоатов, ишчилар комитетининг раиси Неъматжонов, комсомол комитетининг секретари Рисбеков ўртоқлар). Бу совхозда давлатга гўшт сотиш суръатини 17 процент, сут сотиш суръатини 26 процент ўстириш таъминланган. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда мол ва паррандалар сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини оширишда энг юқори ўсишга эришилган.

Байроқ Тошкент районидаги Абдураҳмонов номли совхоздан олиб берилади.

Бекобод ва Калинин районларида чорвачиликни ривожлантириш, гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва давлатга сотишни кўпайтиришда юксак суръатларга эришиш юзасидан белгиланган тадбирларни бажаришда яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бўка районига, Янгийўл районидаги Х. Турсунқулов номли ва Пискент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозларига, Оржоникидзе районидаги Оржоникидзе номли совхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

ОБЛАСТЬ партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети озуқа тайёрлаш юзасидан районлар, совхозлар, колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 16 сентябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Янгийўл районига (район партия комитетининг секретари Алиқулова, район ижроия комитетининг раиси Қодиров, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Шамсиев, район комсомол комитетининг секретари Қўчқоров, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Исоқов ўртоқлар). Бу районда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 95 процент, шу жумладан, сенаж тайёрлаш 105 процент, беда пичани тайёрлаш 68 процент, сомон тайёрлаш 2,9 баравар, ўт уни тайёрлаш 20 процент, силос бостириш 51 процент бажарилган ҳамда сентябрнинг биринчи ярмида дағал озуқа тайёрлашда 21,6 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Оққўрғон районидан олиб берилади.

Паркент районидаги «Коммуна» совхозига (директори Мирзакаримов, партия ташкилотининг секретари Алматов, ишчилар комитетининг раиси Махмудов, комсомол комитетининг секретари Турсунов ўртоқлар). Бу совхозда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 91 процент, шу жумладан, сенаж тайёрлаш 110 процент, беда пичани тайёрлаш 91 процент, ўт уни тайёрлаш 12 процент бажарилган ҳамда сентябрь ойининг биринчи ярмида дағал озуқа тайёрлашда 6,4 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Калинин районидаги «Рассвет» совхозидан олиб берилади.

Бўка районидаги Ильич номли колхозга (раиси Тошпўлатов, партия комитетининг секретари Азимбоев, касаба союз комитетининг раиси Ниёзқулов, комсомол комитетининг секретари Бойсафаров ўртоқлар). Бу колхозда дағал озуқа тайёрлаш йиллик топшириғи 95 процент, шу жумладан сенаж тайёрлаш 100 процент, беда пичани тайёрлаш 53 процент, табиий ўт пичани тайёрлаш 113 процент, ўт уни тайёрлаш 27 процент бажарилган ҳамда сентябрь ойининг биринчи ярмида дағал озуқа тайёрлашда 4,6 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Янгийўл районига, Паркент районидаги «Коммуна» совхозига, Бўка районидаги Ильич номли колхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ЭРТАГА—МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

ПАХТАКОРНИНГ ҚУДРАТЛИ ҚАНОТИ

АЙНИ шу кунларда республикамиз пахтазорларида «оқ олтин» йиғим-терими ишлари қизғин давом этяпти. Минглаб теримчилар билан бирга поёнсиз пахта пайкалларида «зангори кема»лар жавлон урмоқда. Тўрт қаторли серунум пахта териш машиналари билан энг илғор механизаторлар кунига 15—20 тоннага етказиб ҳосил териб олаётгани тўғрисидаги хабарларни эшитиб турибмиз. Бундай хабарларни эшитиш эса биз машинасозлар учун, худди ана шу терим агрегатларини ишлаб чиқараётган 6 минг кишилик коллективнинг ҳар бир аъзоси учун ниҳоятда ёқимли ва фахрлидир. Чунки ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимиз ва конструкторларимизнинг узоқ йиллик изланишлари, фидокорона меҳнати туфайли мана шундай агрегатлар бунёдга келди.

Айни кунларда республикамиздаги барча областларнинг пахтазорларида 40 мингдан ортиқ терим агрегатлари хизмат қиляпти. Пахтакорларимиз «оқ олтин» хирмонининг 6 миллион тоннага етишида механизация ҳал қилувчи роль ўйнаётгани, бу механизациянинг орасида эса «зангори кема»лар салмоқли ўрин эгаллаши ҳаммамизга маълум. Ўтган йили 6 миллион тоннанинг 4 миллиони терим агрегатлари бункеридан тўкилганлиги, пойтахт области пахтакорлари эса жами ҳосилнинг 80 процентдан ортиғини машиналар ёрдамида йиғиштириб олганлиги, қўриқ областларда бу кўрсаткич бундан ҳам юқори бўлаётгани ташсельмашчилар қалбини фахр-ифтихор туйғуларига тўлдириш билан бирга, олдимизга катта вазифалар қўяди, зиммамизга янада кўпроқ масъулият юклайди.

Заводимизда пахта териш машинаси ишлаб чиқариш асосан эллигинчи йилларнинг бошида оммавий равишда йўлга қўйилди. 1948 йилда ишлаб чиқарилган дастлабки СХМ-48 машиналари ҳозирги кунгача тобора такомиллашиб келяпти. Икки қаторли вертикал шпинделли дастлабки машиналар ўрнини кўп ўтмай уларга нисбатан унумлироқ, мукаммалроқ бўлган машҳур ХВСлар эгаллади. 1966 йилда эса ХВН-1.2 маркали «Ўзбекистон» номли тўрт қаторли «зангори кема»лар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш завод тарихида ўзига хос бурилиш ясади. Бу агрегатлар Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг олтин медали билан тақдирланганлиги корхона ҳаёти саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан битилган.

Кейинги беш йилликларда эса уруғлик пахтани терадиган машиналар ишлаб чиқарилиши, ғўзада етилган ҳосилни қаватма-қават терадиган ярусли машиналарнинг тайёрланиши, энг сўнгги ютуқларимиздан бири — пневмоподборщикли машиналарни ишлаб чиқариш ўзлаштирилганлиги коллективимиз амалга ошираётган катта ижодкорлик ишларининг намуналаридир.

Корхона коллективи кейинги беш йилликларда мунтазам бир неча марта Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб чиқиб, СССР Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги ҳамда тармоқ касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлди. Бу ютуқлар ишчи ва хизматчиларни янги-янги меҳнат ғалабалари сари илҳомлантирмоқда. Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам мунтазам план ва мажбуриятлар ошириб бажарилмоқда. Ўтган йили машинасозларимиз пландагига қўшимча 65 та «зангори кема» ишлаб чиқарган бўлсалар, бу йилнинг ўтган саккиз ойида пландагига қўшимча 80 та машина тайёрланди. Саккиз ойлик маҳсулот реализация қилиш плани 101,8 процентга етказиб бажарилди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш эса 101,9 процентни ташкил этди. Шунингдек, пландаги 10 миллион 941 минг сўмлик ўрнига 11 миллион 47,4 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариб, республика хўжаликларига жўнатилди.

Республикамиздаги ўн беш илғор ишчининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш тўғрисидаги ташаббусини корхонамиздаги кўплаб ишчилар қўллаб-қувватлашди. Улар орасида фрезерчи Владимир Шумицкий, силлиқловчи Любовь Стукавалар ҳозир ўн биринчи беш йилликнинг шахсий тўрт йиллик планини бажариш арафасида туришибди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми биз машинасозлар олдига ҳам катта вазифалар қўйди. Пленум қарорларини партия йиғилишида ўрганиб чиққан коммунистлар ўзлари учун бош вазифани — аъло сифатли пахта териш машиналарини кўплаб тайёрлаш вазифасини белгилаб олдилар. Май Пленуми қарорларига жавобан қабул қилинган мажбуриятларда пахтакорлар учун машиналар ва эҳтиёт қисмлар етказиб бериш планини муддатидан илгари бажариш кўзда тутилган эди. Завод коллективи июнь ойида қишлоқ хўжалиги учун эҳтиёт қисмлар тайёрлаш планини муддатидан олти кун илгари адо этди. Шунингдек, 1982 йил пахта терими кампанияси бошлангунгача мамлакат пахтакорлари учун 1700 та ХНП-1,8 маркали пневмоподборщикли агрегатлар етказиб бериш мажбурияти олинган эди. 25 августда бу мажбурият ҳам муддатидан игари бажарилди. Пахтакорларга пландагига қўшимча 80 та «зангори кема»лар жўнатилди.

Корхона коллективининг бундай муваффақиятларга эришишида меҳнат илғорларининг ҳиссаси, уларнинг етакчилик роли салмоқли бўляпти. КПСС XXVI съездининг делегати токарь Юрий Иванович Степаненко, пайвандчи Бурхон Идрисхўжаев, комплекс бригада бошлиғи Музаффар Аброрхўжаев, йиғувчи слесарь Борис Баканов, пайвандчи Иброҳим Ғафуров, йиғувчи слесарь Маҳамадали Қўшоқов, созловчи Ольга Карпова, ВЛКСМ XIX съездининг делегати, фрезерчи Ольга Величколар шулар жумласидандир.

Ўзларининг касб байрамлари — машинасозлар кунини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олаётган заводимиз коллективи йиллик планни ва умуман ўн биринчи беш йиллик планини ҳам худди шундай муваффақият билан адо этиш учун барча резерв ва имкониятларни сафарбар қилаверади.

А. МАҚСУДОВ,
«Ташсельмаш» заводи партия комитетининг секретари.

* * *

Суратда: Тошкент экскаватор заводининг пешқадам ишчилари Ҳамро Эргашев ва Эркин Ботиров.

В. Сироткин фотолари.

БРИГАДА УСУЛИНИНГ ПИОНЕРЛАРИ

(РЕПОРТАЖ)

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати тўқув фабрикасининг қизил бурчаги байрамона безатилган. Бу ерга йигирув-тикув фабрикасининг меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг бригада методида ишловчи илғор мастер ёрдамчилари, тўқувчилар, йигирувчилар, таровчилар, титиш машиналари операторлари тўпланишди. Улар бу ерда илғор усул истиқболлари, ҳозирги кундаги ютуқ ва камчиликлар ҳақида суҳбатлашишади.

Фойдали маслаҳатлар, фикрлар, ажойиб ташаббуслар мана шундай суҳбатлардан сўнг ҳаётга йўлланма олади.

— Фабрикамизда меҳнатнинг бригада усулида 226 кишидан иборат 16 бригада ишлайди. Ҳозирги кунда М. Абдифаттоҳов, М. Ким, А. Исломгалиев, О. Ниёзов, С. Абибуллаев сингари мастер ёрдамчилари етакчилик қилаётган бригадалар эришаётган муваффақиятлар бу усулнинг афзаллигини намойиш қилмоқда. Натижада бошқа коллективлар ҳам тезроқ бу усулга ўтиб ишлаш, тараддудини кўришяпти.

Фабрика партия комитетининг секретари Т. Бихно юқоридаги сўзи билан ишчиларнинг анъанавий давра суҳбатини очди.

Партком секретарининг сўзидан сўнг даврадаги ишчанлик руҳи, кўтарилди. Ҳар бир ишчида ўз фикрини айтиш истаги туғилди.

— Бизнинг бригадамиз комбинатда биринчи бўлиб, бригада усулига ўтиб иш бошлади. Шунинг учун ҳам бизни «Бригада усулининг пионерлари» дейишади, — дея гап бошлади 1-цехнинг биринчи участкаси мастер ёрдамчиси Волков. — Назаримда, бригада методига ўтиб ишлаш учун бирдамлик ва ҳамжиҳатлик кеpакка ўхшайди. Биз ҳам дастлабки пайтларда чўчиган эдик. Энди эса, ҳаммамиз хурсандмиз. «Кўз қўрқоқ— қўл ботир» деб шуни айтсалар керак-да. Бизнинг участкамизда Тамара Владимировна Содиқова бошлиқ бригада ҳам яқинда шу усулга ўтиб иш бошлади. Дастлабки пайтларда уларда ҳам қатор қийинчиликлар сезилди. Фабрика маъмурияти ёрдам қўлини чўзади. Қийинчиликлар ортда қолди. Ҳозир ҳам баъзи камчиликлар сезилиб қоляпти. Бу камчиликлар асосан танда ва арқоқ етишмаслигидадир. Уни бартараф қилиш эса ўз қўлимизда.

Анатолий Рубаненко бошлиқ бригада биринчи йигирув фабрикасида бригада усулини бошлаб берганлардан. Улар титиш-саваш цехида ишлашади. Фабрика ишчиларининг анъанавий фикр алмашувида А. Рубаненко ўз тажрибасини гапириб берди:

— Бригада усулига ўтиб ишлашни ҳамма шу куннинг талаби деб билиши керак. Унинг моҳиятини ҳар бир ишчи тўла англаб етгандан сўнггина бутун фабрикани шу усулга ўтказса бўлади. Фабрика мутахассислари, мастерлари, цех бошлиқлари шундай тушунтириш ишларини олиб борсинларки, токи ишчилар фабрикани, цехни ўзларининг иккинчи уйлари деб ҳисобласинлар. Бизнинг цехимиз ҳозир тўлалигича бригада методида ишлашга ўтган.

— Ўртоқ Рубаненконинг гапида жон бор, — деди биринчи йигирув фабрикаси мудири Р. Алимуҳамедов. — Ҳозир фабрикамиздаги ишчиларнинг бригада усулига бўлган қизиқиши кун сайин ортяпти. Шунга кўра, 1983 йилнинг бошларида фабрика коллективининг бутунлай янги усулга ўтиб ишлаши кўзда тутиляпти. Бунинг учун барча имкониятларимизни ишга соляпмиз. Бригада методининг афзалликлари туфайли тайёрлов цехимиз ишлаб чиқариш планларини 103—105 процентдан бажармоқда.

Комбинат меҳнат ва маош бўлими меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг бригада методининг кенг қулоч ёйишига алоҳида эътибор бермоқда. Ишчиларнинг қизиқишини орттириш учун мусобақанинг турли формаларини ишлаб чиқишга ҳаракат қилиняпти.

Йиғилиш сўнггида биринчи тўқув фабрикасининг илғор мастер ёрдамчиси Вадим Коростельев сўзга чиқди:

— Цехимиз коллективи фабриканинг ўтган ой планини ортиғи билан бажаришига катта ҳисса қўшди. Комбинатда бошланаётган ҳар бир ташаббус бизнинг цехимиздан парвозга кўтарилади. Бригада усули ҳам биринчи бор бизда синаб кўрилди. Оқибатда меҳнат унумдорлиги ҳам, ишчиларнинг иш ҳақи ҳам ошди. Бунинг ўзига хос объектив сабаблари бор. Энг аввало, бригадамиздаги барча ишчиларнинг хизмат зонаси икки баравар кўп. Ўзим 96 дастгоҳга хизмат қиламан. Ҳозир 1983 йил ҳисобига маҳсулот топшираяпман.

Давра суҳбатида иштирок этган барча тўқимачилар тажрибаларини ўртоқлашиш билан бирга келгусида меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада методини янада такомиллаштириш учун нималар қилиш зарурлиги хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

Т. ХАИИТБОЕВ,
комбинат ходими.

...Бу адабиёт мамлакат гули бўлган, мамлакат куч-қуввати ва истиқболининг эгаси бўлган миллионлаб ва ўн миллионлаб меҳнаткашларга хизмат қилади.

В. И. ЛЕНИН

ХАЛҚ БИЛАН ҲАМНАФАС

СЕВИМЛИ Ватанимиз пойтахти Москвада яқинда Ўзбекистон кунлари ўтказилди. СССРнинг 60 йиллигига бағишланган бу оммавий тантаналар катта муваффақият, кўтаринки руҳ билан ўтди ва у совет халқлари ленинча бузилмас дўстлигининг яна бир ёрқин намойишига айланди. Республикамиз меҳнаткашлари ва зиёлиларининг илғор вакиллари доҳиймиз Владимир Ильич Ленин номи билан боғлиқ бўлган муқаддас жойларни зиёрат қилдилар, саноат корхоналари, ижодий коллективларни бориб кўриб, ўзбек халқи коммунистик партия раҳбарлигида, совет ҳокимияти даврида эришган оламшумул тарихий ютуқларни мароқ билан сўзлаб бердилар. Айниқса, Союзлар уйининг Колонна залида ўтказилган ўзбек шеърияти кечаси ва унда ўзбекистонлик ҳамда москвалик машҳур шоирларнинг чиқишлари пойтахт меҳнаткашларида чуқур таассурот қолдирди.

Москваликларнинг кенг қучоқ очиб, ҳар қадамда самимият кўрсатганликларининг гувоҳи бўлар эканмиз, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг қуйидаги сўзларини қайта-қайта эсладик: «Кўп миллатли совет халқининг бирлиги олмос сингари мустаҳкамдир. Худди олмос ранго-ранг қирралари билан товлангани каби халқимизнинг бирлиги ҳам уни ташкил этган турли миллатлардан жилва олади, уларнинг ҳар бири эса фаровон, тўлақонли, озод ва бахтли ҳаёт кечирмоқдалар».

Пойтахтдаги Ўзбекистон кунлари тугаши билан бизнинг элимизда бошқа тантаналар бошланди. СССР ташкил топганининг 60 йиллигига бағишланиб республикамизда кўп миллатли совет адабиётининг Бутуниттифоқ фестивали ўтказилмоқда. Фестиваль Қорақалпоғистон Автоном республикасида совет адабиёти кунлари билан очилди. Иттифоқимизнинг турли бурчакларидан, Москва, Ленинграддан келган атоқли ёзувчилар, олимлар, танқидчилар Автоном республиканинг бир қатор шаҳар ва қишлоқларида бўлиб, меҳнаткашларнинг қаҳрамонона ишлари, турмуш тарзлари билан танишдилар, ўз асарлари учун янги-янги мавзулар, янги-янги қаҳрамонлар топдилар.

Дарҳақиқат, совет воқелиги шу қадар бой, ҳаёт ҳодисалари шу қадар ҳад-ҳисобсиз ва ранг-барангки, ҳар қандай фантазияси ўткир, талантли ёзувчи ҳам агар воқеликда юз бераётган тез ва суръатли ўзгаришларни яқиндан кузатиб бормаса, кузатиш эмас, ўша воқеликнинг ичида яшамаса, ҳаётнинг ўзи туғдираётган янги фазилатли кишиларни, адабиёт тили билан айтганда, янги типларни илғаб топмаса, унинг ёзган асарлари кашфиёт даражасига кўтарила олмайди ва оқибат натижада замон талабига жавоб беролмайди. Шунинг учун ҳам социалистик реализм адабиётининг энг муҳим белгиларидан бири — унинг ҳаёт билан чамбарчас боғланганлигида, совет халқи амалга ошираётган мислсиз ишлар натижасидан ўта манфаатдорлигидадир.

Республикамизда ўтказилаётган фестивалнинг яна бир ўзига хос хусусияти шундаки, у, шартли қилиб айтганда, тўрт босқичда ўтказилмоқда. Қорақалпоғистондаги совет адабиёти кунларидан кейин 20 — 25 сентябрларда фестиваль Самарқанд ва Фарғона областларида давом эттирилди. Самарқанддаги ижодий учрашув пайтида бутун совет адабиёти ва маданияти учун ғоят муҳим бўлган масала— «Совет Шарқи халқлари адабиётларининг тараққиётида улуғ рус адабиётининг тарихий роли» муҳокама қилинди. Бу учрашувда атоқли ёзувчилар, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретарлари Юрий Верченко ва Сарвар Азимов бошчилигидаги таниқли совет адиблари билан бир қаторда Осиё ва Европа мамлакатларидан келган чет эллик ёзувчилар иштирок этдилар.

Фарғонада эса «Кўп миллатли совет адабиётининг замондошларимиз маънавий дунёсида тутган ўрни»га бағишланган илмий-ижодий конференция ўтказилди. Бунда сўз усталари билан бирга партия ходимлари ҳам иштирок қилдилар. Қорақалпоғистондаги совет адабиёти кунлари ва Фарғона областида ўтган илмий-ижодий конференцияга адабиётшунос ва танқидчи, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Юрий Суровцев бошчилик қилди.

Фестивалда совет адабиётининг Расул Ҳамзатов, Қилич Қулиев, Давид Кугултинов сингари бир қанча йирик намояндалари ҳам қатнашмоқдалар.

Республикамизда фестиваль пайтида меҳмон бўладиган 200 дан ортиқ ёзувчи совет адабиётининг долзарб проблемаларини, бадиий ижоднинг муҳим муаммоларини муҳокама қилишдан ташқари, Ўзбекистонда партия иродаси билан амалга оширилаётган улуғвор ишлар билан, тенг ҳуқуқли советлар оиласида республикамиз эришган иқтисодий ва маданий соҳадаги ютуқлар билан танишмоқдалар. Бундан ташқари, ҳамма областларда қизғин мушоиралар, адабиёт байрамлари ўтказилмоқда.

Санъатнинг, хусусан адабиётнинг ҳам эзгу мақсади — Инсон ва уни улуғлашдир. Республикамизда ўтказилаётган адабиёт фестивалининг асосий мақсади ҳам шуки, аввало совет халқи шижоат билан яратаётган янги ҳаёт, янги даврда янги одамларни кўриш, ўрганиш ва иккинчидан, ҳамда энг муҳими, шу янги ҳаётни барпо этаётган одамларнинг мардона психологияси, тинимсиз шарафли меҳнати, фаоллиги, ватанпарварлигининг моҳиятини тушуниб етиш, унинг сабабларини топиш ва шу йўл билан янги жамиятнинг ижодкори бўлган янги инсоннинг бутун нафосати, мураккаблиги, кўлами билан акс эттириб беришдан иборатдир.

Шубҳасизки, Ўзбекистонда ўтказилаётган катта адабиёт байрами ҳам шу мақсадга самарали хизмат қилади ва айни пайтда республикамиз маданий ҳаётида муҳим воқеага айланиб, меҳнаткашларимиз қалбида унутилмас из қолдиради.

Уктам УСМОНОВ,
Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари.

◆ Суратда: кўп миллатли совет адабиёти фестивали қатнашчиларидан бир гуруҳи—(чапдан) адабиётшунос олим Л. Новиченко, ёзувчи С. Сирожиддинов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Яшин, шоир А. Преловский, академик В. Абдуллаев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Р. Ҳамзатов, адиб А. Олимжонов.

С. Маҳкамов фотоси.

ХАЛҚ ОРАСИДАН ЕТИШИБ ЧИҚҚАН ЯНГИ, СОЦИАЛИСТИК ЗИЁЛИЛАР ФАН ВА ТЕХНИКА, АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДА КАТТА МУВАФФАҚИЯТЛАРГА ЭРИШИБ, ВАТАН ШУҲРАТИНИ ОШИРДИЛАР. ИНСОНИЯТНИНГ ЭНГ ЗАКОВАТЛИ КИШИЛАРИ ОРЗУ ҚИЛГАН ҲАМКОРЛИК, МЕҲНАТ БИЛАН МАДАНИЯТНИНГ ТАРИХИЙ ҲАМКОРЛИГИ РЎЁБГА ЧИҚДИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

УЛКАН УММОН МАВЖЛАРИ

КЎП МИЛЛАТЛИ совет адабиётини катта-кичик дарёлардан тўйинган улкан бир уммонга қиёслагим келади. Бу дарёлар табиатнинг турли ирмоқларидан, турли чаманларидан, турли боғ-бўстонлари ва тоғу дараларидан оқиб келади. Мен совет адабиёти деганда жаҳон халқлари ҳалигача кўрмаган, шакли-шамойили ва мазмун—эътибори билан ўзига хос бўлган буюк бир адабиётни кўз ўнгимга келтираман. Унинг улканлиги шундаки, мамлакатимизда юздан ортиқ миллат ва элатлар ўз адабиётларини ратмоқдалар Шунинг учун ҳам республикамизда муваффақият билан ўтаётган совет адабиёти фестивали ана шундай катта бир адабиётнинг чинакам байрамига айланаётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Адабиётлар ҳамиша бир-бирига таъсир этади, бир-бирини бойитади, деган гапни кўп эшитамиз. Ҳақиқатан ҳам шундай! Хусусан, биз, ўзбек қаламкашлари қардош халқлар адабиётининг энг яхши намуналарини ўз тилимизга таржима қилганимизда улардан кўпгина ижод сирларини ўрганамиз ва беихтиёр ўзимиз ҳали кам учрайдиган шакл ва мавзулардаги энг яхши асарларни таржима қилгимиз келади. Шу ўринда мен атоқли авар шоири Расул Ҳамзатовнинг «Туғилган йилим» номли достонини ўзбекчага ўгирганда бунга яна бир бор иқрор бўлганман. Достонда Доғистонда совет ҳокимиятининг ўрнатилиши мавзуи қаламга олинган бўлиб, янги ҳаёт шамолининг қай йўсинда эсганлиги, унинг кишилар онгига қандай таъсир этганлиги тасвирлаб берилган. Бу асарни ўқиган китобхон тасаввурида бугунги ҳаётимиз нечоғлик муросасиз кураш ва азоб-уқубатлар эвазига қўлга киритилганлигининг гувоҳи бўладилар. Ўзбекистонда Улуғ Октябрь инқилобининг ғалабаси мавзуидаги «Боқий дунё» шеърий романимда бу достондан олган сабоқ ва тажрибаларим қўл келганлигини мамнуният билан таъкидлайман. Шу маънода Егише Чаренц, Галактион Табидзе, Егор Исаев, Қайсин Қулиев, Георгий Леонидзе, Иброҳим Юсупов, Тожиддин Сейтжонов каби турли миллат шоирларининг асарларини таржима қилиш давомида ҳам катта тажриба орттирганимдан мамнунман. Бундай фактларни барча ижодкорларда учратиш мумкин.

Чинакам адабиёт ҳамиша энг эзгу орзуларнинг рўёбга чиқишига хизмат қилиб, халқларни дўстлаштириш ва бирлаштиришда муҳим роль ўйнамоғи лозим. Шу маънода ўтган йили мен Приморье ўлкасида ўтказилган совет адабиёти кунларида иштирок этиб, у ердан жуда бой таассуротлар билан қайтганимни эслайман. Бундай қайноқ ҳаёт билан яқиндан танишиш, турли касб эгаларининг ташвишларига шерик бўлиш, ҳали тасаввуримиздан четда бўлган воқеаларнинг шоҳиди бўлиш — ҳар бир қаламкашга ижоднинг чексиз имкониятлари сари йўл очиб бериши, табиий...

Денгиз ҳеч қачон ҳаловат билмаганидек, кўп миллатли совет адабиёти ҳам ҳамиша ўз камолоти сари интилаверади. Бундай учрашувлар давом этаверади. Республикамизда ўтаётган совет адабиёти фестивали адабиёт ва дўстлигимизнинг мустаҳкамланиши, барқ уриб гуллаб-яшнашига хизмат қилаверсин!

Муҳаммад АЛИ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

ҚУТЛОВ ВА ИСТАКЛАР

ИШЧИЛАР ҲАҚИДА КЎПРОҚ БЎЛСА

ЯХШИ асар китобхоннинг маънавий оламини бойитади, қалбини ҳис-ҳаяжонга тўлдиради, йўл-йўриқ кўрсатади. Ҳаммага маълумки, ҳаёт ҳақиқати ифодаланган китоб яхши асар ҳисобланади. Чунки биз бундай китоб қаҳрамонлари қиёфасида ўзимизни, таниш-билишларимизни, ҳамкасбларимизни кўрамиз. Фақат сунъий тўқималардангина иборат бўлган асар эса бизни зериктиради — унинг қаҳрамонлари ҳаётдан узоқ одамлар бўлганлиги учун ҳам шундай туюлса керак.

Мен меҳнат кишиси тўғрисидаги ҳикояларни, қисса ва романларни қизиқиб ўқийман. Ахлоқий-маиший мавзулардаги асарлар ҳамма учун қизиқарли. Бироқ меҳнат кишиси — ишчилар ва колхозчилар, пахтакорлар тўғрисидаги асарларни таъсирли қилиб ёзиш унчалик осон бўлмаса керак. Шунинг учун ҳам бундай мавзулардаги яхши асарлар анча кам.

Ўзбек совет адабиётида дала меҳнаткашлари тўғрисидаги яхши китоблар йўқ эмас. Мен Пиримқул Қодировнинг «Мерос» қиссасини зўр ҳаяжон билан ўқиб чиққанман. Машҳур чўлқувар Мамажон Дадажоновнинг ҳаёти асос қилиб олинган бу қиссани фидокор пахтакор тўғрисидаги ажойиб бир қўшиқ дейиш мумкин. Одил Ёқубовнинг «Диёнат» романини ҳам бир неча марта ўқиб чиқдим. Ҳар ўқиганимда унинг янги қирраларини топдим ва замондошларимиз ҳаёти, уларнинг ташвишшодликларининг бу даражада мукаммал ёритилганлигидан, уларнинг ички олами чуқур очилганидан ҳайратландим.

Баъзан ўйланиб қоламан: нега биз, ишчилар ҳақида ўзбек адабиётида мана шу китобларга тенг келадиган яхши асарлар йўқ? Бундан буён ёзувчиларимиз ўзбек ишчилари тўғрисида яхши асарлар ёзса, айни муддао бўлар эди.

Дилбар ҚУЛМАТОВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, СССР Олий Советининг депутати.

ҚАҲРАМОНЛАР САФИМИЗДА

ПАХТАКОР учун энг долзарб дамлар ҳозир. Баҳор ва ёз бўйи катта меҳнат эвазига етиштирилган «оқ олтин» йиғиштириб олинмоқда. Бу паллада элимизнинг ҳар бир кишиси пахта иши билан яшаб, меҳнат қилади. Ўтаётган йилимиз катта байрамларга бой йилдир. Чунки бу йил ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллик тўйини нишонлаймиз. Юбилейга муносиб меҳнат совғаси билан келиш анъанага айланиб қолган. Бизнинг бригадамиз заршунослари ҳар қачонгидан ҳам фидокорона меҳнат қилдилар. Зеро, бу йилги маррамиз улкан. Юбилей шарафига ҳар гектар ердан 55 центнердан «оқ олтин» ҳосили олишни режалаштирганмиз. Далаларимизда шунга яраша иш олиб борилмоқда. Айни кунларда пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан давом эттиряпмиз. Даладаги ҳосил мўлжалдагидан ҳам кўп.

Пахтакор учун мана шундай ҳаяжонли онларда республикамизда СССРнинг шонли 60 йиллигига бағишланиб кўп миллатли совет адабиёти фестивали ўтказилаётганлиги маданий ҳаётимизда катта воқеадир. Совет Иттифоқининг турли бурчакларидан серқуёш диёримизга меҳмон бўлиб келган таниқли ёзувчилар, шоирлар, драматурглар ва адабиётшунослар билан учрашувлар ҳаммамизга катта завқ беради.

Улар бўлажак асарларининг қаҳрамонлари — деҳқонларимиз, ишчи ва зиёлиларимиз амалга ошираётган ишлар билан танишадилар. Республикамиз меҳмонлари ўзларининг сафарлари давомида бизга катта маънавий озиқ бериб, пахтазорларда янада фидокорона меҳнат қилишга руҳлантирадилар. Шундай экан, Иттифоқимизнинг таниқли адиблари билан бўладиган учрашувлар ҳаётимизда унутилмас воқеа бўлиб қолади деган умиддаман.

Қ. БОТИРОВ,
Пискент районидаги Тельман номли колхоз бригадаси бошлиғи.

Николай ГРИБАЧЕВ,

Ленин мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЎРМОН АРО БОРАР ЭДИМ МЕН

(Шу номли туркумдан)

Чакалак, бутазор оралаб илдам
Бошладингу, дединг: «Бу йўлдан яқин».
Атроф ним қоронғу, чошгоҳ бўлса ҳам,
Ҳайқирган оғиздан эмандаги ин.
Қуюқ барглар узра сокитдир ҳаво.
Заранг газанда ўт феълидан нолон.
Чит кўйлак кийишган қизлардай гўё
Оқ қайинлар шохи сочдай паришон.
Заҳарли замбуруғ қабоҳатга шай,
Курту қумурсқага тутади оғу.
Кекса буғу эса шохли тўнкадан
Ҳу нарида ётар, кўзида уйқу.

Синган шох, буталар йўлга солган ғов,
Чор-атроф пўпанак, қуриллар ботқоқ.
Худди қараб турар ортингдан биров,
Кимдир қаламингга тутади қулоқ.
Ваҳима босади одамни ногоҳ,
Йигирманчи аср, гарчи бой шуур.
Титрайсан тўсатдан тегиб кетса шох,
Ёки зулмат ичра яркираса нур.
Саволлар бошимда айланур шитоб,
Сирлар ҳамласидан лол бўлган сари.
Қайдан пайдо бўлдинг, кимсан, жавоб бер,
Жодугар қизими, жин ёки пари?

Сеҳрланган каби кетурман нечун,
Мовий туман ичра сен-ла изма-из?
Қаҳқаҳанг ташласа юракка учқун,
Қалбни ҳам тутурман, эмасми азиз?
Тилларанг жавдарзор ичида фақат,
Йўқотар бу сеҳру жоду ўз кучин.
Зарғалдоқ шиппагинг ярашган хушқад
Оддий қизалоққа айланурсан чин.

Дам олсам, рўёлар этганда безор,
Жавоб излагайман тинмайин бир пас.
Аслида қандайсан? Не хислатинг бор?
Ёз билару, лекин ҳеч қачон айтмас.

Юозас МАЦЯВИЧУС,

Литва ССР

ЗАМОНДОШЛАРИМГА

Узгача ун билан
Яшаймиз бугун,
Ўзгадир бағрига олган
Ҳаёт ҳам.
Ва лекин эслайлик
Майлига бир зум.
Нимадан бошланган
Бизнинг илк қадам.
Биринчи парвозни
Эслайлик бу дам,

Ҳамда пойдеворга қўйилган
Илк тошни.
Ахир уни терган қўллар
Истаса —
Қаро қила олур
Ҳатто қуёшни.
Аммо бу қўлларнинг
Севгани—меҳнат,
Шундан топар доим
Қувонч ва сурур.
Илм-ҳунар бизга
Қадрли ҳар вақт,
Узоқларни кузлаб
Яшаймиз мағрур.

Ҳамиша интилдик олға,
Чўздик бўй.
Ғалабалар келди,
Дедик: «Ҳали оз».
Сафда оддий аскар
Бўлмоқ эди ўй,
Дунёда юксак бахт
Шу дедик, холос.
Меҳнат кунларини
Шарафлаймиз биз,
Кўтарамиз улар узра
Ол байроқ.
Дўстлик алангаси—
Мисоли юлдуз,
Шу Қизил Байроқдан
Нур сочар порлоқ.

Носир МУҲАММАД таржималари.

Фикрат ХЎЖА,

Озарбайжон ССР.

ҲАММАГА БУРЧЛИМАН

Отамга бурчлиман мен,
Онамга бурчлиман мен.
Эҳтимол, бу дунёда
Ҳаммага бурчлиман мен.
Тоғларни оша-оша,
Боғларни оша-оша,
Селларни оша-оша,
Елларни оша-оша
Отини билмайдиган
Азиз бир ватандошга
Нақадар бурчлиман мен.
Қайдадир бир ҳаким бор—
Курашар инсон учун.
Агар мен бўлсам бемор—
Бахш этган дармон учун
У ҳакимга бурчлиман.
Менга хабар ташиган
Радионинг саси ҳам
Бир одамнинг ишидир.
Қўлимда ёндирганим
Гугуртнинг донаси ҳам
Бир одамнинг ишидир.
О, меҳрибон одамлар,
Нехайрим айтай сизга?
Номи бир талабаман,
Жавоб топмай меҳрингизга
Бошим эгиб гоҳи кезда
Хижолатга ботаман...
Отамга бурчлиман мен,
Онамга бурчлиман мен,
Эҳтимол, бу дунёда
Ҳаммага бурчлиман мен.

Эргаш МУҲАММАД таржимаси.

РУС ТИЛИ ШАРОФАТИ

СЕРҚУЁШ республикамизга совет адабиёти намояндаларининг меҳмон бўлиб келиши бизни ҳам чексиз қувончга солди. Мактаб дарсликларимизга шаклан миллий, мазмунан социалистик реализм методи асосида яратилган адабиётимиз асарларидан қатор намуналар киритилган. Биз ёшларимизни бу асарларда илгари сурилган социалистик Ватанга чексиз муҳаббат ва садоқат, халқлар дўстлиги, пролетар интернационализми руҳида тарбиялашга ҳаракат қилмоқдамиз. Юрий Бондарев, Чингиз Айтматов, Расул Ҳамзатов, Қайсин Қулиев, Ўлжас Сулейманов каби истеъдодли шоир ва ёзувчиларнинг асарлари ўзбек китобхонларининг ҳам китоб жавонидан муносиб ўрин эгаллаган. Қардош халқлар адабиёти намояндаларининг асарлари билан улуғ, ҳаммамиз учун иккинчи она тили бўлиб қолган рус тили шарофати туфайли танишиш имконига эга бўляпмиз.

Бутуниттифоқ бадиий адабиёти фестивали қатнашчиларига ижодий муваффақиятлар тилар эканмиз, улардан халқимиз маънавий хазинасини тағин ҳам бойитувчи янги-янги асарлар кутамиз.

Мавжуда САМАДОВА,
СССР Олий Совети депутати, Тошкентдаги 115-мактабнинг рус тили ва адабиёти ўқитувчиси.

Галактион ТАБИДЗЕ,

(Грузия ССР).

ШОТА РУСТАВЕЛИ ҚОРА ДЕНГИЗ БЎЙИДА

Бир соҳилки,
Пастда
Мовий тўлқинлар қурмиш ўйин,
Бир томони дафназордир;
Пўртахолдек кун ёнар.
Шу соҳилга чиқиб келди
Чеҳраси офтобдайин
Номаълум бир валламатзот,
Мағрур ботир, диловар.
Ботир ийиб чўкка тушди,
Кўзларини юмганча,
Ногаҳоний оташ билан
Она ерга босди лаб.
Тағин ўпди!
Дарё мисол кўз ёшига чўмганча:
— Сени кўрмоқ насиб этди!
Қайтдим!., — деди шивирлаб.

Ватан!
Ўғлинг қайтиб келди;
Хаёлида бир ўй бор:
Қандай хизмат этсин,
Қандай тузингни оқласин у?
Бор бойлигим—жоним бўлса,
Сенга айлайин нисор,
Халқ оғаси бўлиб яшай—
Дилда шу ёруғ туйғу.

Қалбгинамга эрк ҳақида
Орзуларни солдинг сен,
Бир буюмдай отдинг сўнгра
Ғарибликнинг чоҳига.
Илм излаб гоҳ сукунат,
Бўрон ичра қолдим мен,
Ҳатто осмон торлик қилди
Юрагимнинг оҳига.
Раҳмат сенга!

Бари учун:
Тонг шафағи қирмизи,
Табассумдай ёғилгувчи
Тонг-саҳарги порлоқ нур,
Чақа бўлган оёғимга
Даво — йўлларнинг изи,
Руҳим тирик этган меҳринг...
Бари учун ташаккур!
Ана қалин ўрмонзорлар...
Мовий само беҳудуд...
Ана денгиз гирдоблари,
Ана тоғлар ўнгири...
Шовва узра қарағай бор,
Қарағай узра булут,
Қаердадир ёнгинада
Жаранглайди чонгури.

Торлар — гўё олтин қайиқ,
Заъфар тусли ғарамлар
Тўлиб ётган далаларга
Олиб учар беқиёқ.
Ташаккур, эй сенга, денгиз,
Этдинг лутфу карамлар,
Ёруғ шуъла, юлдузли кўк,
Тўлин ой учун қуллуқ..

Мен сафардан қайтдим, денгиз
Узра шодмон турибман,
Гўё алла тинглагандай
Мавжлар сасидан мастман.
Қўшиғим ол, Ватан, келдим
Пойингга бош уриб ман,
Сен йўлбарсдай жасур юртсан,
Мен жон янглиғ пайвастман!

ФЕСТИВАЛГА БАҒИШЛАНГАН ЭНГ ЯХШИ КИТОБЛАР, КИТОБ ГРАФИКАСИ ВА АМАЛИЙ САНЪАТ КЎРГАЗМАСИДАН

КИТОБ БЕЗАГИ— НОЗИК САНЪАТ

БИЗНИНГ асримизда ҳар бир китобнинг ғоявий-бадиий мазмунини унинг қандай чоп этилганлиги, безаги ва муқовасидан айрича тасаввур қилиш асло мумкин эмас. Шарқ классик адабиётининг энг нодир асарларини варақлаганимизда ҳам Ўрта Осиё халқлари жуда қадимдан китоб безагига алоҳида эътибор билан қараганлигининг гувоҳи бўламиз. Зеро, классик адабиётимиз намуналари ва ўзбек-совет адабиёти асарларининг халқимиз маънавий оламига кириб боришида тасвирий санъат намояндалари ҳам диққатга сазовор ишларни амалга оширмоқдалар. Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг марказий кўргазмалар залида кўп миллатли совет адабиёти фестивалига бағишланиб тайёрланган совет адабиёти ёзувчиларининг китоблари, китоб графикаси ва амалий санъат кўргазмаси бунга ёрқин гувоҳлик беради.

— Графика асарлари кўргазмасидан 250 дан зиёд турли мавзудаги ишлар ўрин олди,— дейди кўргазма илмий ходими, санъатшунос Изабелла Олисаева, — Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи, Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи ва республика Маданият министрлигининг бадиий кўргазмалар дирекцияси фондидан олинган бу асарлар китоб графикаси ва портрет жанридаги ишлардир.

Бу ерда тасвирий санъат ихлосмандлари китоб безаги соҳасида самарали изланаётган Қ. Башаров, Т. Муҳамедов, Ч. Аҳмаров, М. Кагаров, Р. Вико, Н. Қўзибоев каби таниқли рассомларнинг асарлари билан яқиндан танишадилар. Хусусан, улар орасида Ўзбекистон ССР халқ рассоми Қутлуғ Башаровнинг Р. Халилов билан ҳамкорликда атоқли адибимиз Ш. Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» достони, «Ғолиблар», «Бўрондан кучли» ва «Қудратли тўлқин» романларига ишлаган иллюстрациялари эътиборга сазовор. Шунингдек, рассом, марҳум Тельман Муҳамедовнинг ўзбек халқ эртаклари сюжетлари асосида яратган асарлари ўзининг бадиий ечими ва ранг танлаш услуби билан ажралиб туради. Истеъдодли график-рассом Иван Кириакидининг В. Шекспир ва Г. Лорка шеърларига ишлаган суратларида рамзий образларда ҳаёт фалсафаси ифодаланганлигини кузатамиз.

Ўзбек совет тасвирий санъатининг кейинги авлодига мансуб А. Бобров, Ф. Гамбаров, В. Апухтин, А. Ғуломов, Г. Ашимова каби истеъдодли рассомлар ҳам графика жанрида самарали изланмоқдалар. Уларнинг бир неча асарлари Бутуниттифоқ ва ҳатто халқаро кўргазмаларда ҳам муваффақият билан намойиш этилган.

Таниқли ўзбек рассомлари яратган А. Навоий, Ҳамза, Ф. Йўлдош ўғли, С. Айний, Ҳ. Олимжон, А. Қаҳҳор, К. Яшин, Уйғун, С. Абдулла, Ойбек, Ғ. Ғулом, Ш. Рашидов, М. Шевердин, С. Бородин каби атоқли сўз санъаткорларининг мўйқаламда ишланган портретлари ҳам фестиваль қатнашчилари ва томошабинларда катта қизиқиш уйғотиши, табиий.

Шунингдек, бу ерда Ўзбекистон ССР нашриётлар, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитети совет ва ўзбек совет адабиётининг энг замонавий матбаачилик ютуқлари асосида чоп этилган китобларини ҳам намойиш этади.

27 сентябрь куни тантанали равишда очиладиган бу кўргазма тасвирий санъат намояндалари ва полиграфия саноати ходимларининг фестивалга муносиб туҳфасидир.

Р. ҒАНИЕВ.

27 СЕНТЯБРЬ — ЖАҲОН ТУРИЗМИ КУНИ

«ИНТУРИСТ» ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўлкамизга ташриф буюрган ҳар бир чет эллик туристни даставвал халқимизнинг меҳмондўстлиги ўзига жалб қилади. Шунинг учун ҳам республикамизга келаётган меҳмонларнинг сони муттасил ортиб бораётир. Ўтган йили «Интурист» йўли билан республикамизга ташриф буюрган меҳмонлар сони 1980 йилдагига нисбатан 59 процентга ортди. Туристларнинг жуда кўпчилиги капиталистик мамлакатлардандир. Бундан ажабланмаса ҳам бўлади. Чунки, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси чет элликларни фақат жаҳонга машҳур бўлган тарихий ёдгорликлари билангина эмас, Совет ҳокимияти йилларида иттифоқимиз халқларининг қардошлик оиласида ижтимоий турмушнинг барча соҳаларида эришаётган улкан ютуқлари билан ҳам лол қолдирмоқда.

Одатда республикамиз ҳаёти билан танишиш унинг пойтахти —Тошкентдан бошланади. Чет эл туризми бўйича Бутуниттифоқ аксионерлик жамиятининг Тошкентдаги бўлими меҳмонларнинг сафарлари кўнгилли ва эсда қоларли бўлиши учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Улар ихтиёрига республикамизнинг энг яхши меҳмонхоналари бериб қўйилган. Тажрибали ва юқори малакали гид — таржимонлар меҳмонларни пойтахт ҳаёти, унинг ютуқлари, тарихий ёдгорликлари ва маданий муассасалари билан таништириб борадилар. Сўзсиз, чет эллик туристларни пойтахтдаги қурилиш ишларини кенг кўламлилиги, меҳмондўстлиги қойил қолдирмоқда. Буни чет эллик меҳмонлар ёзиб қолдираётган дастхатларида алоҳида мамнуният билан таъкидламоқдалар.

Меҳмонлар ўз сафарлари давомида «Тошкент» денгизида, «Роҳат» кўлида, Чимён ва Оқтош этакларида бўлмоқдалар. Бу хилдаги сафар уларга областимиз қишлоқ меҳнаткашлари ҳаёти билан яқиндан танишиш имкониятини бермоқда.

Чет эллик туристларга юксак даражада хизмат кўрсатиш учун кадрлар тайёрлашга жиддий эътибор бераётирмиз. Кўпгина ходимларимиз Москва, Ленинград, Киев каби шаҳарларда ўз малакаларини оширмоқдалар. Бу ишлар ўзининг яхши самарасини бераётир. Ўтказилган социологик тадқиқотлар шуни кўрсатдики, чет эллик туристларнинг 80 процентидан кўпроғи гид — таржимонларимиз билимини ва малакасини, экскурсия ўтказиш ҳамда ташкилотчилик қобилиятини юксак даражада баҳолаганлар.

Халқимиз қувончли воқеалар арафасида яшамоқда ва меҳнат қилмоқда. Бу йил СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллиги, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 65 йиллиги нишонланади. «Интурист» ишлаб чиққан маршрут ва программалар ана шу шонли саналарни ўзида тўлиқ акс эттиради. Ҳар бир турист халқимиз ўтмиши ва унинг бугунги куни ва келажаги ҳақида тўлиқ тасаввурга эга бўлмоқда. Халқимиз бу ютуққа энг аввало Октябрнинг порлоқ қуёши, СССР халқларининг бузилмас дўстлиги туфайли эришилаётганлиги ҳақида тўлиқ тасаввур ҳосил қилмоқда.

Н. ҲАИТМАТОВ,
«Интурист» Бутуниттифоқ аксионерлик жамиятининг Тошкент шаҳридаги бўлими бошқарувчисининг ўринбосари.

Халқаро ҳаёт

✦ ЛОНДОН. Англияда меҳнаткашларнинг кейинги йиллардаги энг катта забастовкалардан бири бошланди.

«Морнинг стар» газетасининг таъкидлаб ёзишича, ҳозирги стачка Буюк Британия уюшган ишчилар синфининг консерваторлар ҳукуматига нисбатан билдирган қудратли норозилигидир.

✦ ДАМАШҚ. Фаластин умумий хотин-қизлар федерацияси **(ФУХҚФ)** жаҳондаги барча мамлакатларнинг хотин-қизлар ташкилотига мурожаат қилиб, уларни Исроил ҳарбийларининг Ливандаги қонли жиноятларини фош этиб ташлаш кампаниясига қўшилишга даъват этди.

✦ ТОКИО. Бу ерда савдо-сотиқ масалалари юзасидан бошланган икки томонлама маслаҳатларда қатнашаётган АҚШ вакиллари Америка моллари учун Япония бозорларини кенг очиб қўйишни талаб қилдилар. АҚШ вакиллари Япониянинг импорт сиёсатини либераллаштириш юзасидан Токио ўртага қўяётган таклифларнинг ҳаммаси «қониқарсиз таклифлардир» деб таъкидлашди.

✦ КОНАКРИ. Яшил Бурун Республикаси пойтахти — Прайдан олинган хабарларга қараганда, бугун бу ерда Африкадаги португал тилида гаплашувчи давлатлар бошлиқларининг 3-кенгаши очилган.

Яшил Бурун Республикасининг президенти А. Перейра кенгашни очиш вақтида нутқ сўзлаб, Жанубий Африка Республикасининг Анголага ва Мозамбикка қарши давом этаётган агрессиясини қоралади.

Кенгашда қатнашаётган Ангола, Мозамбик, Гвинея-Бисау, Сан-Томе ва Принсипи ҳамда ЯБР давлатларининг бошлиқлари ўз мамлакатларининг тезроқ тўла иқтисодий мустақилликка эришиш манфаатларини кўзлаб шу мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш масалаларини муҳокама қиладилар.

✦ СТОКГОЛЬМ. Швеция социал-демократик партияси билан Швеция коммунистлари — сўл партия маҳаллий ҳокимият органларига 19 сентябрь куни парламент сайлови билан айни бир вақтда ўтказилган сайловда яққол ғалаба қозондилар. Бу ерда эълон қилинган сайлов якунларига кўра, бу партиялар тахминан 1700 депутатлик мандатидан 925 тасини олишга муваффақ бўлганлар.

Стокгольм, Мальмехус, Гетеборг сингари йирик губерня кенгашларида кўп йиллар мобайнида биринчи марта энди мандатларнинг кўпчилиги ишчи партияларга тегишли бўлиб қолди.

✦ ТОКИО. Буюк Британия Бош министри М. Тэтчернинг Японияга қилган визити тугади.

У Бош министр Д. Судзуки, ташқи ишлар министри И. Сакураути, савдо-саноат доираларининг раҳбарлари билан музокаралар ўтказди. Бироқ Япония матбуотининг қайд этишича, бу музокаралар тахликали иқтисодий қийинчиликларни бошдан кечираётган иккала мамлакат ўртасидаги ўткир савдо зиддиятларини камайтиришга олиб келмади. Шу йилнинг олти ойи мобайнида Япония Британия оролларидан харид қилган молларга нисбатан у ерга икки баравар кўп мол экспорт қилди.

✦ ПЕКИН. ХХР ҳукуматининг таклифига биноан Англия Бош министри М. Тэтчер расмий визит билан бу ерга келди. (ТАСС).

АЖАЛ УРУҒИНИ СОЧУВЧИ УРУШ САДОЛАРИ

ХАНОЙ. «Ойи, сув...»,— деди ҳазин товуш билан бола. Биньчитхьен вилоятининг Вюаннинь қишлоғидан ўн бир яшар болакайнинг юзи қип-қизил қонга беланган эди. Унинг ёнида ўтирган онаси ичидан қалқиб чиқаётган йиғисини базўр тутиб, бўлиб ўтган воқеани ҳикоя қилиб берди.

Эрталаб Нгуен Ван Лионг ва унинг ўртоқлари ҳўкизларни ўтлоққа ҳайдаб боришди. У ерда эса улар Америка минасига дуч келишди. Портлашдан тўрт нафар бола — уч ўғил бола ва бир қизча ҳалок бўлишди, ёлғиз унинг ўзи тирик қолди. Лионг шу йилнинг февраль ойида золдирли бомба ва миналар портлаши натижасида жароҳатланиб госпиталга келтирилган 17-бемордир. Саперлар Америка империалистлари кўмиб кетган миналарни зарарлантириш учун ҳамма чораларни кўраётган бўлишларига қарамай, уруш акс-садоси тинч Вьетнам диёрида ҳамон эшитилиб турибди. Аста-секин ҳаракатга келадиган бомба ва миналарни ҳамма жойларда — денгиз қирғоқларидан, кўллар ва суғориш каналларидан, шолипоялардан топмоқдалар.

Тўла бўлмаган маълумотларга кўра, ёлғиз Биньчитхьей вилоятида уруш тамом бўлган даврдан — 1975 йилдан 1981 йилнинг декабригача урушдан қолган миналар ва бомбалар портлаши натижасида 2146 бахтсиз ҳодиса рўй берган, натижада 932 киши ҳалок бўлган ва бир неча юзлаб киши жароҳатланган.

Америка агрессорлари Вьетнамдан чиқиб кетишга мажбур бўлдилар. Аммо ана шу портлашлар уларнинг Вьетнам диёрида қилган ваҳшийлигини ҳанузгача эслатиб турибди. Бу портлашлар кўплаб кишиларнинг ёстиғини қуритмоқда ва вайронагарчиликлар келтирмоқда.

Редактор Н. НАСИМОВ.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН“ ҲАФТАЛИГИ

ДУШАНБА, 27 СЕНТЯБРЬ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.45— «Ўсмирлар ижоди». 10.25 — «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Шоҳ Султон ҳақида эртак». 12.05 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 13.10 — Запорожье Педагогика институти халқ чолғу оркестрининг концерти. Запорожьедан олиб кўрсатилади. 13.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.15 — «Оналар мактаби». 16.35 — «Тантанали равишда ваъда бераман». Телевизион ҳужжатли фильм. 2-фильм. 17.40 — «Стадион ҳамма учун». 18.10 — «Ёшлар адреслари». 19.10 — Футбол шарҳи. 19.40 — «Партия планлари — халқ планлари». Қишлоқда турар-жой қурилиши тўғрисида. 20.10 — Халқаро музика кунига. Дмитрий Шостакович. Саккизинчи симфония. 21.30— Время. 22.05 — «Бир актёр театри». 22.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (М) — МАСК. 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. (I-давр II программа орқали кўрсатилади). 24.00 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — «Давлат аҳамиятига молик иш». Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.45 — Табиатшунослик. 3-синф. План, карта ва компас. 9.55 — «Қушлар ва ҳайвонлар ўз инида». Илмий-оммабоп фильм. 10.15 — «Рус тили». 11.05 — «Алкоголизм ҳақида суҳбатлар». Хатларга жавоблар. 11.35 ва 12.40 — А. М. Горький. «Тубанликда». 10-синф. 12.05 — «Фан оламида». 13.10 — Ўқитувчи экрани. Тарих. 8-синф. Якобин диктатураси. 13.35 — «Оталар ерида» (СССР халқ ўқитувчиси А. М. Иванов). 14.25— «Тракая кўли». Илмий-оммабоп фильм. 14.35 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Ишчи эстафетаси». 15.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Туғилган ва ўсган жойда». Ҳужжатли фильм. 19.00 — БССР Давлат академик симфоник оркестрининг концерти. 19.50 — Илмий-оммабоп фильмлар программаси 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45— «Халқаро панорама». 21.30 — Время. 22.05 — «Наапет». Бадиий фильм. 23.45 — «Днепр узра қўшиқ». Фильм-концерт (Киев).

ЎзТВ-I. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Болалар учун фильм. «Эртак бошланади». 18.20 — «Ўсмирлар ижоди». 18.50 — «Бугун Бутун жаҳон туризм куни». 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Космосни забт этаётганлар — чўлни забт этувчиларга». 20.00 — «Ойгул ва Бахтиёр», Фильм-концерт. 20.20 — «Шаҳар шовқинидан узоқда». Телевизион фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Ёшлар куйлаганда». Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.25 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган кўп миллатли совет адабиёти фестивалининг байрам кечаси. А. Навоий номли Давлат академик Катта театридан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган).

ЎзТВ-II. 18.30 — Кўрсатувлар программаси. 18.35 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма. 19.30 — «Электрлаштириш — даврлар алоқаси». Ҳужжатли фильм. 20.00— Янгиликлар. 20.30 — «Звезда Востока» журнали — 50 ёшда». 21.30 — МТ-II.

СЕШАНБА, 28 СЕНТЯБРЬ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.45— «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 10.15 — Телевизион бадиий фильм. 10.55 — Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида ҳужжатли фильмлар программаси: «Омолондаги стационар», «Ер дарди». 11.30 — «Ипак мўйқалам». Мультфильм. 12.00 — «Калуга билан учрашув». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.20 — Икки марта Қизил Байроқли А. Александров номли Совет Армияси академик ашула ва рақс ансамблининг концерти. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Олимлар — қишлоққа». Илмий-оммабоп фильмлар программаси. 16.10 — Калуга касаба союзлари хорининг концерти. 16.30 — «Рус тили». 17.00 — «Малахит кутичаси». Мультфильм. 17.20 — Мактаб ўқувчиларининг Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, партизан қўшилмасининг жангчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. А. Ковпак билан учрашуви. 18.15 — С. Прокофьев. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун 3-концерт. 18.45 — «Уренгой — Ужгород газопроводи: Валентина Беляева километрлари». Телевизион очерк. 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «ЯГОНА ОИЛАДА». АРМАНИСТОН ССР. Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Демирчян сўзи. «Совет Арманистони». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Ватанимни куйлайман». Санъат усталарининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Катта ёшдагилар учун контрол иш» туркумидан. «Ота-оналар мажлиси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — Концерт.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — «Ҳаракат — бу ҳаёт». Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.45 — Табиатшунослик. 2-синф. Куз белгилари. 9.55 — «Шаҳарнинг ёшлиги». Илмий-оммабоп фильм. 10.15 — Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Эстетик тарбия. 11.35 ва 12.45 — Ботаника. 5-синф. Ўсимлик ҳужайраси. 11.55 — «Суздаль шаҳрининг довруғи». Илмий-оммабоп фильм. 12.15 — «Шахмат мактаби». Разрядлилар синфи. 13.05 — Ўқитувчи экрани. Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 8-синф. СССР Конституцияси — ҳаётимизнинг Асосий қонуни. 13.55 — «Кодраларда ҳовли тўйлари». Илмий-оммабоп фильм. 13.45 — Тарих. 4-синф. Дастлабки матбаачи Иван Фёдоров. 14.10— «Сен қонунни биласанми?». 14.45 — «Бадиий образ». 15.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Объектив». — 19.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «1 октябрь қишки вақтга ўтилади». 21.00 — Гандбол бўйича халқаро турнир. Хотин-қизлар. Руминия — СССР-I терма командалари. Каунасдан олиб кўрсатилади. 21.30 — Время. 22.05 — «Бор эканда йўқ экан, созловчи бўлган экан». Телевизион бадиий фильм. 23.15 — М. Горький номли Москва Бадиий академик театрида ёшлар кечаси.

ЎзТВ-I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Физика. Газ қонунлари. 12.00 — Мактаб ўқувчилари учун. Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида. 12.30 — Адабиёт. Ғ. Ғулом — машҳур прозаик. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Болалар учун фильм. «Диққат шаҳарда сеҳргар». 19.00 — «Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси». 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистонда кўпмиллатли совет адабиёти фестивали. Қайсин Кулиев. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ф. Мамадалиев ва И. Исҳоқов ижросида халқ қўшиқлари. 21.30 — Время. 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.25 — «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.30 — Кўрсатувлар программаси. 18.35 — «Умид кулбаси». Телевизион бадиий фильм. 19.35 — «Дўстлик қўшиқлари». Концерт. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Бизнинг бош мухбиримиздан». 20.50 — «Кечки сеанс». Телевизион бадиий фильм. 21.30 — **МТ-II.**

ЧОРШАНБА, 29 СЕНТЯБРЬ

МТ-I. 9.00 «Время». 9.45 «Дарвозаси тиллодан» ЧССР-дан музикали программа. 10.35 «Наапет». Бадиий фильм. 12.15 «Дўстлик гулчамбари». 13.05 «Қўлбола денгиз ҳақида». Илмий-оммабоп фильм. 13.25 ва 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Мадагаскар бўйлаб». Кинопрограмма. 15.45 — «Всеволод Вишневский — ёзувчи, коммунист». 16.35 — «Меҳнат шоншуҳрати байроқдорлари». 16.50 — П. И. Чайковский номли VII Халқаро конкурс қатнашчилари Юрген Курт (ГДР) ва Горан Симич (ЮСФР) концерти. 17.25 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.10 С. Воронцов чалади (гитара). 18.30 «Фан оламида». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Жон Филд». Телевизион музикали фильм премьераси. 20.30 «Мана, яна дераза». Фильм-концерт премьераси. Г. Горишин, Ю. Бондарев, И. Меттер ҳикоялари асосида. 21.30 — «Время». 22.00 — Футбол бўйича Европа чемпионларининг кубоги. $^1/_{16}$ Финал. «Динамо» (Киев) — «Грассхопперс» (Швейцария). Киевдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — 1 октябрдан қишки вақтга ўтилади. 23.45 «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Бригадалар». Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Жамиятшунослик. 10-синф. Одам дунёни қандай билади». 10.05 ва 13.10 — Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Тарих. Коллективлаштириш йўлидан. 11.35 ва 12.40 Умумий биология. 9-синф. 12.05 «Ҳаёт мактаби». Қозоғистонда ўқув ишлаб чиқариш бригадаларининг иши ҳақида. 13.40 А. Фадеев «Ёш гвардия». 14.10 — «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади?» Ленинградда машинасоз кадрларни тайёрлаш ҳақида. 14.40 — «Людвиг ван Бетховен». 15.40 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 «Заводнинг иккинчи касби». Ҳужжатли фильм. 19.00 «Спорт ҳафталиги». 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 — «Архитектура». СССРнинг курорт ва шифохоналари. 21.20 — «Нарочан балладаси». Ҳужжатли фильм. 21,30 «Время». 22.00 — «Узеир Хожибеков. Узоқ умр аккордлари». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1- ва 2-сериялар.

ЎзТВ-I. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Болалар учун фильмлар: «Генерал Таптигин», «Австралия чўлларида». 18.30 Болалар учун концерт. 19.00 — «Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ўзбекистонда кўп миллатли совет адабиёти фестивали. Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Малоҳат Дадабоева ва Ҳадя Юсупова концерти. 21.30 — «Время». 22.05 — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган кўп миллатли совет адабиёти фестивалининг ёпилиши. В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройидан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). Кўрсатув тугагач—Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.30 — Кўрсатувлар программаси. 18.35 — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига. «Совет хотин-қизлари» туркумидан телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 19.30 — Ўқитувчилар учун консультация. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Чолу кампир бор экан». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — **МТ-II.**

ПАЙШАНБА, 30 СЕНТЯБРЬ

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.35 — Мультфильмлар программаси. 10.05 — «Горнчилар, қаердасиз!». 11.00 — Гнесинлар номли Давлат музика-педагогика билим юрти камер оркестрининг чиқиши. 11.25 — «Киносаёҳатчилар клуби». 12.25 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист К. Лисовский рус композиторларининг романсларини ижро этади. 12.55 — «Она ҳақида диалог». Илмий-оммабоп фильм. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — «Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. 15.55 — Воронеж шаҳар пионер ва мактаб ўқувчилари саройи «Ровестник» ансамблининг концерти. 16.40 — «Подмосковье. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш». 17.10 — «Шахмат мактаби». Разрядлилар синфи. 17.45 — «Кипр бўйлаб». Кинопрограмма. 18.00 — Кипр артистларининг концерти. 18.30 «Инсон. Ер. Коинот». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Болдино кузи». Концерт программаси. 20.00 — Спорт программаси. 21.30 — «Время». 22.05 — «Сиз бунга қодирсиз». 22.50 — «Дунё воқеалари». 23.05 — Балет артистларининг концерти.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 «Тармоқнинг туғилиши». Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Табиатшунослик. 4-синф. Қуёш ва қуёш системаси. 9.55 — «Чехов Ялтада», «Чехов Мелиховада». А. П. Чеховга бағишланган илмий-оммабоп фильмлар программаси. 10.15 ва 13.10 — Испан тили. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Жамиятшунослик. Тарихни материалистик тушуниш. 11.35 ва 12.40 — Музика. 3-синф. СССР халқларининг куйлари. 1-кўрсатув. 12.05 — «Оналар мактаби». 13.40 — Ўқитувчи экрани. «Астрономиянинг амалда қўлланилиши». 14.10 — «Сўнгги қурбон». Бадиий фильм (субтитр билан). 15.45 — Ж. Б. Мольер «Мешчан дворянликда». 16.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 «Ўз юлдузингни асра». Бадиий фильм. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.50 — «Қадрдон ерда». Телеочерк. 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Рига) — «Динамо» (Москва). 2- ва 3-давр. Ригадан олиб кўрсатилади. 23.45 — «Зара Долуханова». Фильм-концерт.

ЎзТВ-I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Дарё». Ҳужжатли фильм. 12.00 — Болалар учун «Бойчечак» (такрорий). 12.30 Зоология. «Ўргамчаксимонлар». 13.00 — «Замандас». Қишлоқ хўжалиги ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида). 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — «Қизча ва юлдузча», «Ивасик-Телесик». Қўғирчоқ фильмлар. 18.25 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 80-йиллар комсомоллари». 19.00 — «Фан» программаси. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Қишки вақтга ўтамиз. 20.00 — «Дунё воқеалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — М. Қориёқубов номли ўзбек Давлат филармониясининг солисти О. Орифжонов концерти. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.25 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган «Пахтакор» Марказий стадионида спорт байрами (17 сентябрда ёзиб олинган). 23.30 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.10 — Кўрсатувлар программаси. 18.15 — «Жарангдор дарахт». Ҳужжатли фильм. 18.35 — «Янги марралар сари». 19.05 — Ўқитувчи экрани. Ўзбек мактабларида рус тили дарсларида СССР 60 йиллигига бағишланган материаллардан фойдаланиш. 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Чолу кампир бор экан». Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — **МТ-II.**

ЖУМА, 1 ОКТЯБРЬ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.45— Мультфильмлар. 10.20—«Мана яна дераза». Фильм-концерт. 11.20 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Б. Феоктистов чалади (балалайка). 12.00 ва 15.00— Янгиликлар. 15.20 «Нигерия бўйлаб». Кинопрограмма. 15.35—Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси болалар катта хорининг чиқиши. 16.05 — «Бугдойзор қўшиғи». Ҳужжатли фильм премьераси. 16.20— «Москва комсомолининг ишлари». 16.50— 20-30 йиллардаги пейзаж живописи. 17.20— Чечен-Ингушистон АССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги ҳамда Чечен-Ингушистоннинг ихтиёрий равишда Россия составига қўшилганлигининг 200 йиллигига. «Чечен-Ингушистон ҳақида сўз». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 17.20 — Чечен-Ингушистон АССР санъат усталарининг концерти. 18.45— «Жасорат». Сталинград жангининг 40 йиллигига. 19.15— «Дунё воқеалари». 19.30 — «Омад ғилдираги». Мультфильм. 19.50 — «Олам кинокамера кўзгусида». Кўрсатувни ёзувчи Г. Боровик олиб боради. 20.55 — Музикали программа. 21.30 — Время. 22.05 — «Обервальд сири» Телевизион бадиий фильм премьераси (Италия). 00.15 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — «Юпитер халқаси». Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — География. 8- синф. Электроэнергетика. 10.05 ва 13.35 — Инглиз тили. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Умумий биология. Органик дунё системаси эволюциянинг ифодаси сифатида. 11.35 ва 12.40—География. 5-синф. Жой плани. 12.05 —А. Прокофьев поэзияси. 13.10 — Ўқитувчи экрани. Тарих. 4-синф. Крепостной қишлоғида. 14.05 — Эллинизм даври санъати. 14.35 — «Звездочет». Телевизион журнали. 15.20 — «Улуғ Ватан уруши». Киноэпопея. 2-фильм. «Москва учун жанг». 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — А. Афиногенов «Машенька». Телевизион спектакль. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Гандбол бўйича халқаро турнир Хотин-қизлар. СССР-1 — ГДР терма командалари. Вильнюсдан олиб кўрсатилади. 21.15 — «Катта ҳаёт саҳифалари». Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — РСФСР халқ артисти И. Ойстрах концерти (скрипка). 22.45 — Ҳужжатли фильм. 23.20 — Футбол бўйича СССР чемпионати. I-лига. «Нистру» — «Заря». 2-тайм. Кишинёвдан олиб кўрсатилади.

ЎзТВ-I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — Рус адабиёти. Дубровский ва Троекуров (А. С. Пушкиннинг «Дубровский» повести асосида). 12.00 — «Шохринлар». Телевизион фильм. 12.30 — Жамиятшунослик. Марксизм-ленинизм дунёни билиш ҳақида. 13.00 — «Қувноқ сеҳргарлик». Бадиий фильм. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — «Юган тутган бола». «Сепкилвой ҳайвонларни даволайди». Мультфильмлар. 18.20 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 80-йиллар комсомоллари». 19.00 — «Қардошлик мушоираси». 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Ужгород». Манзарали телефильм. 20.00 — Санъатшуносларнинг халқаро симпозиуми олдидан. СССР Рассомлар союзининг залида суҳбат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Д. Жабборова ва Б. Холхўжаев концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Нон — ризқ-рўзимиз». 22.25 — «Меҳрибонлик». Бадиий фильм. 23.55 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.10 — «Муқаддас туҳфалар аравачи». Телевизион бадиий фильм. 19.20 — Классик куй саҳифалари. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Дўстлик камалаги». Кинопрограмма. 21.30 — МТ-II.

ШАНБА, 2 ОКТЯБРЬ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.45 — «АБВГДейка». 10.15 — «Ота-оналар — Сизлар учун». 10.45 — «Экран дўстларни чорлайди». Волгоград — Острава. 11.30 — «Спортлото»нинг 40-тиражи. 11.40— Ҳаракат хавфсизлиги учун. 12.10 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси рус қўшиқлари академик хорининг концерти. 12.35 — Салом, ўқитувчи. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 13.05 — «Сизга манзур китоблар». 13.50 — «Алёшанинг танлагани». РСФСРда хизмат кўрсатган ўқитувчи А. В. Беляеванинг Кострома область Красносельск районидаги Иконников ўрта мактабининг битирувчиси, механизатор А. Андреев ҳақидаги ҳикояси. 14.00 — «Духовой оркестр чалади». Телевизион кўрик-конкурс. Донецкдан олиб кўрсатилади. 14.20 — «Совет тасвирий санъати». Е. А. Кибрик. 15.05 — «Дунё воқеалари». 15.20 — «Ёш гвардия» комсомол ташкилотининг 40 йиллигига. «Ёш гвардия». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 18.00 — Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 18.30 — «Ҳайвонот оламида». 19.30 — Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 20.00— «Музика ҳамма учун». Шарҳ. 21.30— Время. 22.05 — «Кропоткинская, 12». «Андроников сўзи» туркумидан телевизион фильм. 23.10 — Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари. 24.00 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.25 — «Каргополь ўйинчоғи». Телевизион ҳужжатли фильм. 9.55 — «Тонгги почта». Музикали программаси. 10.05 — А. Афиногенов. «Машенька». Телевизион спектакль. 11.40—АРМАНИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 13.00 — «Киносаёҳатчилар клуби». 14.00 — «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 14.45 — «Бу ер менинг уйим». Н. Ескалиева иштирокида фильм-концерт. 15.15 — «Инсон — ер хўжайини». 16.15— «Москвичка» телевизион клуби. 17.45 — «Театр ва томошабин». 18.45 — Халқаро обзор. 19.00 — «Музикали киоск». 19.30 — Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига. «Бизнинг биография». «1966 йил». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Теннис. Дэвис кубоги. СССР — Ҳиндистон терма командалари. Донецкдан олиб кўрсатилади. 21.30 — Время. 22.05 — «Уч номаълумли масала». Телевиион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 00.15. Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Минск) — «Металлист». 2-тайм. Минскдан олиб кўрсатилади.

ЎзТВ-I. 9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Шум бола». Бадиий фильм. 11.35 — Мактаб ўқувчилари учун «Светофор». 12.35 — Қорақалпоғистон АССР ва республика областлари театрларининг телевизион фестивали. А. Вампилов. «Катта ўғил». Каттақўрғон театрининг спектакли. 13.50 — «Шахмат мактаби». 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — «Алдаркўса ва бой», «Самодаги саёҳат». Қўғирчоқ фильмлар. 18.30 — «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали-ўқув кўрсатуви. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. Илмий-оммабоп программа. 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Қоялар орасида». Ҳужжатли фильм. 20.00 — «Тамарахоним». Телевизион фильм премьераси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.25 — «Душанбагача бир гап бўлар». Бадиий фильм. 00.05 — Кўрсатувлар программаси.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ЯКШАНБА, 3 ОКТЯБРЬ

ЎҚИТУВЧИЛАР КУНИ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.45— «Сизни кутаман, ойи». Ҳужжатли фильм. 9.55 «Будильник». 10.25 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.25— «Здоровье» илмий-оммабоп программаси. 12.10 — «Тонгги почта» музикали программаси. 12.40 — «Қишлоқ янгиликлари». 13.40 — «Музикали киоск». 14.10 — «Салом, болалар!» СССР халқ ўқитувчиси, Ярославль область Рибинск шаҳар 2-мактаб-интернат директори Ю. С. Кашкин ҳақида телевизион очерк. 14.40 — «Хатларингиз асосида». Ўқитувчилар кунига бағишланган музикали программа. 15.25 — «Балли, қизлар!» Подмосковье қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаётган қизлар мусобақаси. 17.15 «Халқаро панорама». 18.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Трактор»— МАСК. Челябинскдан олиб кўрсатилади. 20.15 — ЭССР ҳунар-техника таълими Давлат комитети Маданият саройининг «Ноорус» хори ижро этади. 20.30 — «Киносаёҳатчилар клуби». 21.30 — «Время». 22.05 — «Париж. Нега Маяковский?» Телевизион ҳужжатли фильм. 23.05 — БССРда хизмат кўрсатган артист Я. Евдокимов куйлайди. 23.30 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!». 9.20 — Ўқитувчилар кунига. «Бизнинг иссиқ уйимиз». Телевизион ҳужжатли фильм. 9.50 — «Уч номаълумли масала». Телевизион бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 11.55—«Поэзия». С. Кирсанов. 12.40—«Серқуёш ёз қўшиқлари». Фильм-концерт. (Тошкент). 13.10 — «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». СССР Давлат мукофотининг лауреати В. Попков асарлари кўргазмаси. 13.25 — Мультфильмлар. 13.50 — «9-студия». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. С. Зорин олиб боради. 14.50 — «Кинотомошабин ҳамроҳим». 15.35 — Халқ куйлари. 15.45 — «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби. 6-гвардиячи танкчилар армияси ветеранларининг учрашуви. 17.10 — Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига «Бизнинг биография». «1967 йил». 18.10— «Дўстларимиз премьералари». 18.40 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 19.10 — «Шамолни излаб». Бадиий фильм. 20.30— «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Теннис. Дэвис кубоги. СССР — Ҳиндистон терма командалари. Донецкдан олиб кўрсатилади. 21.30 — «Время». 22.05 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — «Торпедо» (Кутаиси). Киевдан олиб кўрсатилади.

ЎзТВ-I. 9.55 — Кўрсатувлар программаси.- 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ўқитувчилар кунига «Биз буни ўтмаганмиз». Бадиий фильм. 11.45— «Мақтов билан синаш». СССР халқ ўқитувчиси М. Абдурасулов ҳақида очерк. 12.00 — Мактаб ўқувчилари учун «Қувноқ стартлар». 13.05 — «Мўъжизалар куни». Фильм-концерт. 13.35 — Болалар учун. «Мультипанорама». 14.25 — «СССР Граждан мудофааси 50 ёшда». 15.10 — Реклама. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — «Энг ҳурматли». Мультфильм. 18.15 — «Мактаб манзаралари». Фильм-концерт. 18.45— «Ижод саҳифалари». С. Бородин туғилган куннинг 80 йиллигига. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Цирк! Цирк! Цирк!» 20.30— «Ахборот». 20.50 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Даврамизга марҳабо!» Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Жиззах области. 21.30 «Время». 22.05 —СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Даврамизга марҳабо!». Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Жиззах области (давоми). Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02009. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1692. 14